

Tartu Ülikooli
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

Eesti ajalehtede ja ajalehelaadsete väljaannete süsteem aastatel 2004-2008

Bakalaureusetöö (4 AP)

Koostaja: Kadri Malmi

Juhendaja: Peeter Vihalemm PhD

Tartu 2010

SISUKORD

Sissejuhatus	3
1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad	5
1.1. Üldtendentse meediakasutuses	5
1.2. Rahvusvaheline võrdlus	7
1.3. Probleeme ja tendentse ajalehtede arengus	10
1.4. Eesti ajalehesüsteemi arengutee	13
1.5. Eesti ajalehesüsteemi tänapäev	18
1.6. Uurimisküsimused	21
2. Uurimistulemused	22
2.1. Ajalehed 2008. a. detsembris, võrdlus 2004. aastaga	22
2.2. Ajalehtede tiraazid 2004-2010	25
2.3. Ajalehelaadsete väljaannete nimistute analüüs	27
2.3.1. Valla- ja linnalehed	29
2.3.2. Ettevõtete ja organisatsioonide väljaanded	38
2.3.3. Erakondade väljaanded	38
2.3.4. Koolide väljaanded	39
2.4. Ilumise lõpetanud ajalehed või ajalehelaadsed väljaanded võttes aluseks Rahvusraamatukogu nimekirja seisuga dets. 2008	40
3. Järeldused ja diskussioon	43
Kokkuvõte	48
Summary	50
Kirjandus ja allikad	52
Lisad	54
Lisa 1. Ajalehtede nimekiri, detsember 2008	54
Lisa 2. Valla –ja linnalehtede nimekiri	58
Lisa 3. Ettevõtete ja organisatsioonide väljaanded	78
Lisa 4. Erakondade väljaanded	103
Lisa 5. Kuulutuste- ja reklaamilehed, saatekavad	105
Lisa 6. Koolide väljaanded	107

Sissejuhatus

Käesolev bakalaureusetöö annab ülevaate ajalehtede süsteemiga seotud muudatustest ja arengutendentsidest Eestis aastatel 2004-2008.

Vaatluse alla tulevad lisaks üleriigilistele väljaannetele, mis klassifitseeruvad ajalehtedeks, ka ajalehelaadsed väljaanded. Seega, kuna ajalehelaadsetest väljaannetest ei ole eelnevalt eraldi ülevaadet ilmunud, olen antud töös maakonniti ära toonud lehed, mis ei klassifitseeru ajalehtede alla.

Eesti Rahvusraamatukogu (RR) ja Ajalehtede Liidu poolt ajalehtedeks loetavatest väljaannetest on ilmunud nimekiri P. Vihalemma poolt toimetatud raamatus "Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis 1965-2004".

Probleem on aga selles, et Rahvusraamatukogu nimekirjades olid ära toodud nii ajalehed kui ka väljaanded, mis ei klassifitseeru ajalehtede alla.

Rahvusraamatukogu poolt koostatud nimekiri oli esialgselt ka selles töös analüüsitava nimekirja põhimaterjaliks. Põhjusel, et sealne liigitus ei ole ka aastatel 2004-2008 muutunud, ehk siis on ajalehtedena käsitletud ka ajalehelaadseid väljaandeid, on oluline neid eraldi käsitleda.

Nimekirjade koostamisel on lisaks Rahvusraamatukogu poolt esitatud väikelehtede nimekirjadele kasutatud muuhulgas kõnesid toimetustesse ja kodulehtedelt saadud informatsiooni.

Palju on räägitud interneti kasvavast mõjust paberlehtede tulevikule. Antud töö annab ülevaate, millises seisus on tänasel päeval pabermeedia, missugused on seoses selle tulevikuga ilmned võivad ohud, aga ka võimalused.

Et vaadelda, kuivõrd on majanduslangus mõjutanud väljaannete trükiarve, on vastavatesse analüüsidesse kaasatud ka aasta 2009 ja jaanuar 2010.

Töö empiirilises osas on vaatluse all seisuga 2004-2008 Eestis ilmunud üleriigilised ja maakondlikud nädala- ning päevalehed. Eraldi on ära toodud ka 2-3 korda nädalas ilmuvad lehed. Samuti analüüsin maakondade kaupa ajalehelaadsetena valla- ja linnalehti ning koolide väljaandeid. Asutuste- ja organisatsioonide, erakondade väljaanded ning erinevad infolehed on ära toodud töö lõpus lisadena.

Rahvusvahelises võrdluses tulevad vaatluse alla Läti ja Leedu meediasüsteemid.

Diskussiooni ja kokkuvõtteosas püüan anda ülevaate, et missugune on siis Eestis ilmuvate ajalehtede ja ajalehelaadsete väljaannete hetkeseis ja tulevikutendentsid.

Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad

1.1. Üldtendentse meediakasutuses

Väljaannete loetavus

Analüüsides üleriigiliste väljaannete loetavust, siis suurim lugejaskond oli 2008. aastal Postimehel (236 tuh.). Sellele järgnes SL Õhtuleht (231 tuh.). Samas oli nende väljaannete suurim tõenäoline lugejaskond aastal 2006, Postimehel 256 tuhat lugejat ja SL Õhtulehel koguni 273 tuhat. See oli ka võrreldes teiste ajalehtedega perioodi 2005.a.-2008.a. suurim lugejaskond. Tunduvalt vähem loeti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte (Vihalemm2009).

2006. aasta detsembris viis Eesti Rahvusringhääling koostöös AS –ga Turu-uuringud läbi väikelinnade ja maa-asulate elanike meediaküsitluse. Eesmärgiks oli välja selgitada, kui suur osakaal elanikkonnast loeb teatud väljaandeid regulaarselt. Küsitluse käigus selgus, et peale kohalike- ja vallalehtede on populaarseim SL Õhtuleht. Postimees jäi Õhtulehele väikelinnade ja maa-asulate lugejaskonna arvestuses alla. Samuti edestas sealses grupis Maaleht Päevalehte.

Igati mõistetavalt on maapiirkonna elanikele lähedasemad lehed, mis kajastavad lihtsamalt mõistetavaid teemasid. Maaleht maaelu kajastavana ja SL Õhtuleht oma kollasema ja klatšihõngulisema sisuga.

Maapiirkonnas elavate inimeste meediatarbimise trende mõjutab ka asjaolu, et osaliselt elatakse paralleelses n-ö kahes paralleelses meedia dimensioonis. Nendeks on kohalikud väljaanded ja need, mida loetakse väljaspool kodukohta. Pean silmas eelkõige suuremates linnades igapäevaselt tööl käivaid maainimesi ja samuti linnaelus aktiivselt osalevaid noori.

Äripäeva positsioon on nii eraldi ära toodud väikelinnade ja maa-asulate lugejaskonna ning ka üldist lugevust kajastavas pingereas tagapool (Turu-uuringute AS 2006).

Tegemist on spetsiifilise majandust käsitleva lehega, mida üldjuhul koju ei tellita ja samuti ei huvita sealsed teemad inimesi, kes ei ole otseselt mõne ärilise tegevusega seotud. Seega loetakse peamiselt ettevõtetesse tellitud väljaandeid.

Uuringufirma Saar Poll andmetel telliti 2006-2007.a. koju kõige enam Postimeest ja Päevalehte ning viimasega peaaegu võrdselt Maalehte. Tööle aga telliti ülekaalukalt kõige rohkem Äripäeva, millele järgnes Päevaleht.

Ajalehtede koju ja tööle tellimine näitab 2006-2007. aastal selget kasvutrendi nii Postimehe, SL Õhtulehe, Eesti Päevalehe, Maalehe kui ka Eesti Ekspressi puhul. Ainukesena on koju tellimine langenud Äripäeval (OÜ Saar Poll 2007).

Lugejaskonna vanuseline struktuur

World Press Trends ja TNS Emori andmetel võib ajavahemikul 2004-2008.a. nooremate vanusegruppide (15-19, 20-29, 30-39) lugemuses täheldada tendentsi languse poole.

Pidevat kasvutrendi näitab aga lugejaskond alates 40-ndast eluaastast.

Nimelt on inimesed vanuses 40-74 hakanud võrreldes 2004 aastaga rohkem lehti lugema. Kõige suurema hüppe on teinud eakate grupp – 60-74 aastaste lehelugejate protsent on tõusnud 2004. aasta 63,3 –lt 2008. aastal 73.3 protsendini (World Press Trends; TNS Emor 2004-2008).

Üheks põhjuseks, miks nooremad inimesed paberlehtedest kaugenenud on, võib kindlasti pidada internetiseerumist. Vajalik info on võimalik kätte saada ka võrguväljaannetest.

Näiteks on uuringus Mina.Maailm.Meedia (Meema) 2008 ära toodud % rahvarühmast, kes ei loe võrguväljaannet (Vihalemm 2009). Seega saame kinnitust asjaolule, et 15-19 aastaste hulgas on nende isikute protsent, kes ei loe võrguväljaandeid väike, kõigest 17% rahvarühmast. 30-44 aastaste hulgas ei huvitu sellest 23% ja 65-74 aastaste inimeste huvitatus on kõige väiksem, sest 64% ei loe võrgus pakutavat (Vihalemm 2009).

Seega on vanemate vanusegruppide kasvav huvi lehelugemise ja nooremate vähenev huvi lehtede vastu igati seotud sellega, et veebist on võimalik kogu vajalik info kätte saada.

Tuginedes nii Emori kui Meema poolt ära toodud andmetele, võib väita veel järgmist: kuna vanuses alates 40 eluaastat on lehelugemine suurenenud ja veebiväljaandeid tarbivate inimeste protsent ei olnud ka suur, siis on tõenäoliselt tegemist rühmaga, kes

lisaks veebile on aktiivsemalt ka lehti lugema hakanud. Tegemist on mõlema variandi kasutajatega.

1.2. Rahvusvaheline võrdlus

Peamiseks probleemiks on rahvusvaheline võrdluse juures see, kuidas ja mille alusel erinevates maades ajalehti ja ajakirju klassifitseeritakse.

Nagu eelpool juba mainitud, on ka Eesti - siseselt selle kohta, et mida täpsemalt ajalehe all mõeldakse ja milliseid kriteeriume on klassifitseerimisel arvesse võetud, andmed erinevad.

Kolm balti riiki on vaba ajakirjanduse kujunemisteel kogenud raskeid aegu. Näiteks esimene emakeelne/riigikeelne ajaleht ilmus nendes keeltes oluliselt hiljem kui teistes euroopa keeltes. Esimene Leedus välja antud perioodiline rahvuskeelne väljaanne oli 1823. aastal ilmuma hakanud *Nusidavimai Dievo karalystej*. See ilmus märksa hiljem kui näiteks Eestis 1776 ilmavalgust näinud *Luhhike Oppetus* ja Lätis 1768 ilmunud *Latviesu Arste*. Balti riikidest veelgi varem ilmus Poolas 1661. aastal *Polish Merkuriusz Polski* (Balčytienė 2008:46).

2006. aasta seisuga oli Eestis kokku 143 ajalehte, neist päevalehti 16. Lätil olid need arvud vastavalt 130 ja 22 ning Leedu andmed 2007. aastast on vastavalt siis 328 ajalehte, neist 22 päevalehte (Balčytienė 2008: 49).

2007. aasta Eesti, Läti ja Leedu suuremate päevalehtede tiraažidest annab ülevaate Tabel 1.

Tabel 1. 2007.a. Eesti, Läti ja Leedu suuremad päevalehed ja nende tiraažid (tuhandetes)

Eesti	Läti	Leedu
Postimees (65-69)	Diena (33-52)	Vakaro žinios (130)
SL Õhtuleht (63-65)	Latvijas Avize (45-48)	Lietuvos rytas (50-130)
Eesti Päevaleht (35-39)	Vesti Sevodna (23-29)	Kauno diena (regionaalne)
Äripäev (22-26)	Vesti Segodna vene.k.	(40)
Postimees vene k. (15-20)	(39)	Lietuvos žinios (20)

Allikas: Balčytienė 2008:49

Väljaannete loetavus

Üldine ajalehtede loetavus 2006. aastal oli Eestis 68,5%, Lätis 64,7% ja Leedus 56% uuringus osalenud elanikkonnast (World Press Trends 2007).

Allolev tabel annab ülevaate potentsiaalse auditooriumi hõlmatuses ajalehtedega 2002-2007. aastal. Nagu näha võib, on Eestis päeva jooksul vähemalt ühte lehte lugenud inimeste protsent võrreldes Läti ja Leeduga kõrgeim.

Tabel 2. Auditooriumi hõlmatus ajalehtedega (protsentides)

	2002	2004	2007		
		Kõik täiskasvanud		Mehed	Naised
Eesti	69	66	69	66	70
Läti	64	47	40	41	39
Leedu	48	54	58	57	59

Allikas: World Press Trends 2003, 2005, 2008

Järgnevalt vaatleme meediasüsteemiga seonduvat Lätis ja Leedus.

Läti

Lätis on viimastel aastatel täheldatud huvi langemist riiklike päevalehtede suhtes. N-ö vanad lugejad on kadunud ja uusi pole veel leitud. Lehed on kaotanud enda niši ja näiteks 2005 aastal luges ainult 30% Läti leibkondadest ühte või enam ajalehte iga päev.

Inimesed vanuses 40-74 on kõige lojaalsemad päevalehtede lugejad ja nad kulutavad lähes kaks korda enam aega lehelugemisele kui nooremad inimesed. Kõige vähem loevad lehti teismelised, saades vajaliku informatsiooni tõenäoliselt interneti vahendusel. Samuti on langenud paberväljaannete lugemus vanuses 30-39. Siingi domineerib internet, sest antud rühma puhul ei ole tõenäoliselt oluline, millist meediakanalit nad vajaliku informatsiooni hankimiseks kasutavad (Brikše& Zelče:109).

Tabel 3. Meediakasutus Lätis 2004-2008 (mitu % vastanutest antud väljaandeid loeb)

	2004	2005	2006	2007	2008
Päevalehed	48	43	47	44	41
Lisalehed	41,6	38	31	33	26

Nädalalehed	51,6	53	50	51	46
Reklaamlehed	28	26	19	16	14
1 x kuus ilmuvad	9,5	9	9	8	8
Regionaalsed ajalehed	48,5	49	49	46	46

Allikas: TNS Latvia

2004. aasta seisuga ilmus Lätis palju erinevaid päevalehti - 11,2 päevalehte 1 milj. täiskasvanu kohta. 2006 oli see arv 10,7. Suurim neist on Diena, lugejaid 282 000.

Mitte - päevalehti oli 2004. aastal 1 milj täiskasvanu kohta 37,3 ja 2006. aastal oli siin seis sama.

Kohalikul meedial on Läti erinevates regioonides väga oluline roll.

Võrreldes 2004. ja 2007. aastat, on kohalike lehtede arv tõusnud 139-lt 152-ni. Neist läti keelsete väljaannete arv on kasvanud vastavalt 118-lt 130-ni. Üldiselt on sealsed väljaanded tugevad konkurendid üleriigilistele väljaannetele, sisaldades samaaegselt nii kohalikku kui üleriigilist informatsiooni. Loomulikult ei suuda kohalikud väljaanded konkureerida trükiarvult, kuid neil on oma lojaalne lugejaskond. Kohalik leht mängib olulist rolli lugejate igapäevaelus. Sageli on kohaliku lehe lugemine rituaalne tegevus (Brikše & Zelče: 93, 94).

Lätis on regionaalseid lehti lugevate elanike arv suhteliselt kõrge. Nagu tabelist 3 võib näha, siis TNS Latvia andmetel luges ühte või rohkem kohalikku väljaannet 2006. aastal 49% vastanutest ja 2007. ja 2008. aastal 46% vastanutest. Võrdluseks päevalehtede loetavus, mis alates 2005-st aastast jääb kohalikele lehtedele alla (TNS Latvia 2006, 2007, 2008).

Leedu

Analüüsides lehelugemise üldiseid tendentse Leedus, siis 2007. aastal läbiviidud uuringust selgus, et 95% vastanutest vanuses 15-74 luges vähemalt ühte väljaannet.

Leedut võib pidada etniliselt homogeenseks maaks. Samas, just vähemusrahvusi silmas pidades, ilmus näiteks 2007. aasta seisuga 25 ajalehte 328-st erinevates võõrkeeltes. (Balčytienė 2008 :48)

Leedus on võrdluste tegemine keeruline, ajalehti klassifitseeritakse teisiti kui ülejäänud riikides: üleriigilised ja kohalikud.

Mitmekesise päevalehtede maastikuga riikideks võib pidada veel lisaks Eestile ja Lätile nii Norrat, kus 2006. aasta seisuga oli 20,1 nimetust 1 miljoni elaniku kohta, kui ka Soomet ja Rootsit, lehtede arv vastavalt siis 12,3 ja 11,2.

Võrdluseks Euroopa suurima rahvaarvuga Saksamaa, kus elab üle 82 miljoni inimese, on ainult 5,2 lehte 1 milj. elaniku kohta. Samuti on kesine ka Prantsusmaa seis – 63,7 milj. elanikku ja 1,7 lehte ning Suurbritannias vastavalt siis 60,4 milj/2,2 lehte (Vihalemm 2010).

Nagu eelpool ära toodud andmetest võib järeldada, on Eesti võrreldes ka Euroopa suurriikidega päevalehtede mitmekesisuse poolest väga heas seisus.

Interneti kasutatavus

Võrreldes interneti kasutamist kolme balti riigi elanikkonna hulgas, on Eesti siin võrreldes Läti ja Leeduga esirinnas.

Internet World Stats andmetel kasutas 2008. aastal Eestis internetti 65,5% elanikkonnast.

Lätis oli see arv 59,4% ja Leedus 59,2%. Allolevas tabelis esitatud andmed näitavad selgelt internetiseerumise kasvutrende kõigis kolmes riigis (Internet World Stats 2009).

Tabel 4. Internetikasutuse trendid Eestis, Lätis ja Leedus

Eesti	2004	2006	2007	2008
	46,2%	51,8%	57,0%	65,5%
Läti	2005	2006	2007	2008
	35,5%	45,2%	47,0%	59,4%
Leedu	2004	2005	2006	2008
	20,3%	28,3%	35,9%	59,2%

Allikas: Internet World Stats 2009

1.3 Probleeme ja tendentse ajalehtede arengus

Tänu majanduses valitsevale olukorrale ja internetimeedia kasvavale pealetungile on kerkinud üles küsimus, millised on paberväljaannete tulevikuperspektiivid. Arutletakse palju selle üle, mida ja millisel kujul peaks ajalehtedega ette võtma, et neil ei kaoks lugejad ega ka reklaamirahad.

2009. aasta alguses kukkus üleriigiliste lehtede reklaamikäive Eesti Ajalehtede Liidu (EALL) andmeil aastataguse ajaga võrreldes 21–64 protsenti. TNS Emori läbiviidud reklaamikulutuste uuringu Adex andmetel oli 2009.a. võrreldes aastataguse ajaga printmeedia kõige suurem langeja. Ajalehtede langus oli 41% ja ajakirjadel 56% (TNS Emor 2010).

Samas, kui vaadelda väljaannete trükiarve, siis ei ole tiraazid oluliselt vähenenud, mis omakorda annab märku sellest, et paberlehe kadumisest on veel vara rääkida.

Hans. H. Luik hindab pabermeediat igati jätkusuutlikuks ja ühiskondliku mõtte kajastamiseks on see endiselt parim meediakanal.

Luik väidab, kasutades Anvar Samosti poolt väljaöeldut, et paberleht on siiski eliidi tunnus. *“Selliseid “ajusid”, kui ajalehtedel, ei ole tänases Eestis teistel meediakanalitel”*, ütles Luik 19.09.09. eetris olnud ETV saates Kahekõne.

Sarnaselt Luigele arvab ka Priit Hõbemägi, et kuuldused paberlehe surmast on ilmne liialdus. Tema arvates, saab mingi osa lehtedest kindlasti eksisteerima ka edaspidi paberkandjal. Samas on ajakirjanduse pealt väga lihtne kokku hoida, jättes leht ostmata ja kasutada selleks tasuta mooduseid. Tema hinnangul käib ajakirjandus ühte jalga üldise majandusega ja asi taandub üldjuhul rahale. Kui raskemates oludes leitakse, et mingi leht on ikkagi kallis, siis seda lihtsalt ei osteta. Hõbemägi väidab ka, et paberlehed on liigselt tardunud paberi formaati ja kõike seda on tegelikult võimalik pakkuda veel mitmel erineval kujul. Tänu uutele väljunditele saab paberajakirjandus uue hingamise. (TV3 Värske Ekspress, 07.01.10.)

Seoses internetikasutuse massiliseks muutumisega, taandub paberlehe edasine käekäik paljuski digiajastu pealetungile.

PricewaterhouseCoopers'i (PwC) globaalne uuring meediatarbijate käitumise muutustest digitaalajastul ning ajalehtede väljaandjate ja reklaamitööstuse vastustest sellele näitab, et ajalehtede tiraazid ja reklaamitulud on küll arenenud riikides pidevalt langemas, ent see äri sektor püsib veel pikka aega elujõulisena ning pakub tulusaid võimalusi nutikamatele ettevõtjatele. Sõltumata langustrendist jääb trükiajakirjandus veel aastakümneteks teiste meedialiikidega koos eksisteerima. Lisaks peamiselt internetimeedia pealetungist põhjustatud pikemaajalisele langustrendile on ajalehti rängalt löönud ka globaalne majanduslangus.

Antud uuringus viidatakse sellele, et ollakse valmis maksma põhjaliku ja sisulise informatsiooni ning analüüsi eest, eriti spetsiifilistes valdkondades (majandus-, aga ka spordi uudised). Võrreldes Internetis pakutavaga, on tarbijad sama sisu eest paberkandjal valmis maksma pea kaks korda rohkem (Heinapuu 2009).

Telesaates Vabariigi Kodanikud arvas Tiit Hennoste, et uuriv ajakirjandus on Eestis küll tasemel, kuid seda on vähem kui varem. Enne netti oli hea uuriv lugu lehes

müügiargument, nüüd internet teeb sellest justkui kuulujutu ja eksklusiivsus paraku kaob (ETV, Vabariigi Kodanikud, 26.01.10).

Barbi Pilvre arvab Päevalehe artiklis “Ajaleht rätsepatööna: õlekõrs uppujale?” samuti, et kvaliteetajakirjanduse kadu ei ole vaja karta. Paberlehe tulevik on tema meelest küll tume, see aga ei tähenda, et võrguajakirjanduse leviku suurenemine sellele hävitavalt mõjuma peaks.

Artiklis keskendub autor Berliinis väljatöötatud tänaste paberlehtede alternatiivsele vormile, kus lugejale koostatakse just talle individuaalselt rätsepatöö põhimõttel tehtud leht. Lehe idee on lihtne ja geniaalne: litsentsi alusel ostab tiim kokku materjali erinevatest Saksa lehtedest, rahvusvahelisest ajakirjandusest, blogidest ja internetisaitidelt. Lehe tellija valib interneti vahendusel väljaannete ja valdkondade kaupa teda huvitava sisu, teatab selle toimetusse ja saab koju postkasti tema jaoks koostatud ajalehe, mille ta tõesti läbi loeb.

Loo autor arvab ka paljude eestlaste meediakasutuse harjumused viimaste aastate jooksul muutunud olevat. Kui mõni aeg tagasi ei kujutanud paljud ette hommikukohvi ajalehekrabinata, siis suur osa kunagisi paberlehe lugejaid avab nüüd hommikuti mõne uudisteportaali või lehe võrguversiooni. Ei mingit nostalgiat trükivärvi lõhna ega käes laiali valguva paberilahmaka järele, millega pole pärast lugemist midagi peale hakata.

Barbi Pilvre väidab, et kui mõni ärihai julgeks teha rätsepatööna tellija maitse järgi kokku pandud elektroonilise lehe, siis oleks tema selle tellija.

“Mulle meeldib olla ise oma meediaruumi ideoloog ja toimetaja ning arvan, et neid, kes endale väljaande kokku paneksid, on teisigi. Nõudlikum tarbija on iiveldamiseni tüdinud paketest, mis pannakse talle kokku toimetuses, kelle silme ees on mingi nn. keskmine lugeja. Kui moodustada selle lugeja profiil talle pakutava lehesisu järgi, siis on ta madalate huvidega sensatsiooninäljas harimatu piiluja, kes ei taha maailmas toimuvast midagi teada ega saa keerulisematest mõttekäikudest aru.

Rätsepatööna tehtud meediaväljaanne filtreerib sellise materjali, mida keegi ei loe, otsekohe prügikasti ja toimetused puhastuksid kindlasti ebahuvitavatest ajakirjanikest,” on artikli autor seisukohal (Pilvre 2009).

1.4. Eesti ajalehesüsteemi arengutee

Kui minna ajas tagasi ja vaadelda eestikeelse trükipressiga seonduvat ajalugu, siis selle traditsioonid on väga tugevad ja kauged.

Alates esimesest eestikeelsest nädalaajakirjast “Lühhike õppetüs...”(1766-67), kuni nüüdseks juba rohkem kui 200-aastasele arenguteele mahub palju erinevaid etappe. Ja kõige kiuste on eestikeelne kirjasõna ennast raskustest läbi murdnud.

Kohaliku ajakirjanduse traditsioon on Eestis küllaltki vana. Kohaliku ajakirjanduse all tuleks silmas pidada väljaandeid, mis ei olnudki kavandatud levitamiseks ülemaaliselt, ehk siis kogu eesti keele alal.

Esimeseks selgelt piiratuma levikuga ajaleheks oli “Tarto maa rahwa Näddali-Leht”, mis ilmus 1806 aasta märtsit kuni detsembrini Tartus. Leht oli lõuna-eesti murdekeeles, mõelduna Tartu ja Võrumaa kohalikele talupoegadele. Sisaldas leht just eelkõige välissõnumeid. Samas oli Tallinnas ilmunud esimese eestikeelse ajalehe “Missioni Leht” (1858-1862) ilmalik lisa “Missioni lehhe Lissa-leht” kohalik väljaanne sellepärast, et avaldatud informatsioon oli pärit eeskätt Tallinnast.

Lisaks “Tarto maa rahwa Näddali-Lehele”, hakkas Kuressaares kohaliku lehena ilmuma ainult Saaremaa lugejaskonnale määratud “Saarlane” (1884-1910).

Üldiselt olid varasemad ajalehed ja ajakirjad orienteeritud laiemale lugejaskonnale ja nad ei tarvitsenud ilmuda just kõige suuremates keskustes. Näitena võiks tuua O. W. Masingu „Marahwa Näddala-Leht“ 1821. aastal, J. V. Jannseni „Perno Postimees“ 1857. aastal, „Sakala“ 1878 Viljandis, „Valgus“ 1880 Rakveres, „Virmaline“ 1887 Narvas. (Lauristin et al.1987: 5,6)

Eelmise sajandi esimene pool tõi Eesti ajakirjanduse geograafiasse järgmised kohad ja väljaanded: Valga (“Sõna” 1907-1908), Võru (“Võru Teataja” 1913-1935), Paide (Paide Teataja” 1900-1911), Pärnu-Jaagupi (“Jakobi Teataja” 1913-1914), Haapsalu (“Läänlane” 1912-1914). Samuti lisandus juba ajalehelinnadena esinenud keskustesse selgelt kohaliku iseloomuga lehti.

Kahekümnenda sajandi algust võib pidada ka suurte päevalehtede asutamise ajaks (Lauristin et al.1987: 7).

Ajalehtede asutamist põhjendati sellega, et kohalikke probleeme ei jõua suured lehed käsitleda. Põhjusel, et enamik lugejaid loeb vaid ühte lehte, tuuakse uudiseid ka

välismaalt ja oma maa teistest paikadest. Oma osa oli neil lehtedel kohaliku kultuuri – ja hariduselu toetamisel, karskuse ja ühistegevuse propageerimisel, samuti kritiseeriti ka kohalikke olusid.

Ajakirjandustraditsioonide seisukohalt sai praktikas tõestatud oluline fakt, et igal Eestimaa linnal võib olla oma ajaleht ning kohaliku elu valgustajana on ta tänu lugejaskonna toetusele ka jätkusuutlik. Tõestust on leidnud ka tõsiasi, et vaatamata majanduslikele raskustele võib leht tänu toimetaja visadusele siiski püsima jääda.

Oluline oli ajalehtede ilmumisega seonduv hariv pool. Nimelt kasvas ajakirjandus kohalikke kirjamehi nii intelligentsi kui ka lihtrahva seast. Toimetuses omandati toimetajakogemusi, õpiti laiemalt tundma elu ja sotsiaalseid probleeme. Järgneva ajakirjandusajaloo seisukohalt oli väga oluline ka lugeja harjumine mõttega, et kohalik leht on võrreldes kauge ja kalli päevalehega lausa asendamatu, pakkudes eelkõige kohalikke sõnumeid (Lauristin et al.1987: 8,9).

20-30-ndail aastail laienes pressi geograafia just kihelkonna, aleviku ja vallalehtede näol. Nõnda kujunes enne profašistlikku diktatuuri kolmeastmeline ajalehtede süsteem. Üleriigilised või kaugemale üle oma ilmunislinna ja maakonna levivad lehed (“Postimees”); maakonnavalinnade ja suuremate linnade (Tartu, Narva, Pärnu) lehed, mis levisid põhiliselt ilmunislinnas ja selle lähikonnas (oma maakonnas), s.o. kohalik ajakirjandus; kolmandaks –kohalikud väikelehed, mis levisid piiratud alal: oma ilmuniskoha lähiümbruses (Lauristin et al.1987: 11).

Väikelehtede loomise ajendiks võib pidada just raskeid, erinevate kriisidega seotud aastaid, mil kodanlikus Eestis ajalehtede arv järsult tõusis. Kuna suuri lehti kohaliku probleemid ei huvitanud, tekkis vajadus arutleda just kohalike kultuuri – ja majanduselu probleemide üle. Paljud lehed pöörasid tõsist tähelepanu kooliolude parandamisele (Lauristin et al.1987: 12).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et 20. sajandil võib kohaliku ajakirjanduse arengus eristada kolme suuremat murrangut, mil plahvatuslikult suurenes väljaannete arv ja tekkisid uued valla-, linna-, piirkonna- ja maakonnalehed. Eristada võib kahte suundumust: tõuke uute väljaannete ilmunisele on kõigil kolmel juhul andnud ühiskonna liberaliseerumine ja demokratiseerumine; iga uue arenguetaapiga on lehed muutunud lokaalsemaks (Suni 2008: 7).

Ajavahemikul 1918-1940 ilmunud eestikeelseid väljaandeid ilmumiskoha järgi

Ilmumiskoht	Nimetuste arv (neist päevalehti)
Tallinn	141 (25)
Tartu	40 (9)
Pärnu	20 (8)
Narva	20 (5)
Võru	15
Viljandi	14 (1)
Kuressaare	12 (1)
Haapsalu	9 (1)
Nõmme	9
Rakvere	9
Tapa	8
Valga	6 (1)
Paide	6
Tõrva	5
Jõhvi	3
Elva	3
Põltsamaa	3
Türi	3
Petseri	3

Allikas: Kappo 1964

Kaks lehte ilmus Rõuges, Otepääl, Vändras ja Raplas ja 1 eestikeelne leht ilmus Antslas, Võhmas, Valgjärvel, Pärnu-Jaagupis ja Kärdlas (Kappo 1964).

Nagu eelpool äratoodud ülevaatest näha võib, ilmus ajavahemikul 1918-1940 väljaandeid üldse 28 kohas ja neist eestikeelseid 341.

Paraku tegi 1934. aasta riigipööre väikelehtedele lõpu. Praktiliselt jäi igasse maakonda üks kolm korda nädalas ilmuv ajaleht. Pärast rahvavõimu taaskehtestamist 1940. aasta suvel algas ka ajakirjanduse ümberkorraldamine. Suleti kodanlikku ideoloogiat levitanud puhtpoliitilised ajalehed, endiste maakonnalehtede asemele astusid uut tüüpi lehed. Ajakirjanduse ümberkujundamisel võeti aluseks Nõukogude Liidu ajakirjandussüsteemi põhimõtted: ajakirjanduse struktuur peab vastama ühiskonna juhtimise struktuurile; elanikkonna eri kihtidele on vaja oma väljaandeid.

Okupatsiooniaastad olid ajakirjanduses totaalse allakäigu aastad – ajalehtede arv kukkus sajandi alguse tasemele. 1943 aastal ilmus 19 lehte, neist 14 kohalikku (Lauristin et al.1987: 16).

Meie tänase ajakirjandussüsteemi seisukohalt on tähtis 1950. aasta.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri seadlusega kaotati senine administratiiv-territoriaalne jaotus: 13 maakonna asemele moodustati 39 rajooni. 1951. aastal hakkas Eesti ajalehtede arv tõusma ja kulminatsioon saabus 1953. aastal, mil ilmus 124 väljaannet, neist 62 MTJ-de lehte. Samal aastal viimased suleti (Lauristin et al.1987: 18-19).

Pärast mitmeid administratiivseid ümberkorraldusi kujunes Eestis 1965. aastaks välja 6 suuremast linnast ja 15 maarajoonist koosnev haldusjaotus, mis määras ka lehtede arvu – 1965 ilmus Eestis 37 ajalehte, täpselt samapalju kui 1939. aastal.

Nõukogude perioodil muutus lehtede arv vähe –1985 ilmus 49 lehte.

Vabariiklike, linna- ja rajoonilehtede arv püsis muutumatuna ligi 30 aastat.

1988.a. hakkas lisaks suurematele lehtedele ilmuma hulgaliselt väikelehti, infolehti ja bülletääne. Nende asutajateks olid nii poliitilised- kui ka ärilised ühendused (Vihalemm & Kõuts 2004: 64,65).

Uute väljaannete arv saavutas kõrgpunkti 1994.a., mil Rahvusraamatukogu andmetel ilmus Eestis 196 väljaannet.

80-ndate lõpus toimusid Eesti ajakirjandusmaastikul olulised muutused. Sel perioodil pöördus meedia turumajanduslike põhimõtete poole ja tekkisid esimesed erakapitalil põhinevad väljaanded.

1990-ndate aastate alguses aset leidnud murrangu tingis esiteks Nõukogude Liidu lagunemisega kokku varisenud parteiline ajakirjandussüsteem. Ühiskonna avanemine ja glasnost loid soodsa pinna kommunistliku partei pealiinist erinevate vaadete levimisele. Teisalt inspireeris kohalikke lehti looma turumajanduse areng. Ajakirjanduses nähti võimalust teenida raha. Kolmandaks tõukejõuks oli soov taastada eelmisel iseseisvusperioodil tegutsenud institutsioone ja organisatsioone (Suni 2008:10).

Ajalehti võib pidada kõige kauem säilinud ajakirjanduslikuks foorumiks ja seda vaatamata televisiooni, raadio ja muude innovaatiliste tehnoloogiate pealetungile. Seega võib järeldada, et ajalehed omavad kollektiivset mälu strateegiatest, mis aitavad toime tulla uute tehnoloogiatega (Heineken, 1999).

Omandisuhte järgi on Eesti ajalehed juba 1996. aastast saadik valdavalt erakätes, vaid Sirbi ja Õpetajate Lehe väljaandjaks on riigi omanduses olev kirjastus Perioodika. (Vihalemm 2004)

Raskemaks muutunud majanduslik olukord sunnib meediaettevõtteid ette võtma olukorra parandamiseks erinevaid samme.

Eesti Meedia ja Pressinvest löid maakonnalehtede haldamiseks ja arendamiseks ning uute projektide käivitamiseks ühisfirma Ühinenud Ajalehed.

Ettevõtte omab kohalikke maakonnalehti Pärnu Postimees, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalane. Ühinenud Ajalehtede osalusest kaks kolmandikku kuulub Eesti Meediale ja kolmandik Pressinvestile.

Eesti Meedia omas varem täielikult Pärnu Postimeest ja valdavat enamust Valgamaalasest. Sakalas ja Järva Teatajas jagunesid osalused Eesti Meedia ja Pressinvesti vahel võrdselt ning Virumaa Teatajast omas Eesti Meedia 53 ja Pressinvest 47 protsenti (Eesti meedia veebileht).

Kindlasti on ajalehele perspektiivis mõningaseks ohuallikaks internetimeedia tõus, sest veebist saab ju uudiseid ja meelelahutust enamasti tasuta. Eesti ajalehtedel on kõigil olemas ka online-väljaanded.

Kõige varem ilmus interneti-väljaanne Eesti Päevalehel, avamise kuupäevaks oli 18.10.2005.a. Peatselt lisandusid ka Äripäev ja Postimees. Maaleht liitus internetiga neist kõige hiljem. Lisaks paberlehe peegeldusele pakkusid ajalehtede internetikeskkonnad võimalust otsida märksõna järgi varasemaid uudiseid või lugeda lehtede arhiivi.

Peale seda, kui mitmed ajalehed maailmas olid hakanud läbi võrguajakirjanduse uudiseid edastama, tegi seda 1999. aasta kevadel ka Äripäev. Eelkõige oli vajaduseks elavdada ajalehe veebikülgi.

1999. aastat võib pidada üheks interneti läbimurde-aastaks, mil internetiaktsiad tegid börsil võidukäiku ja paberlehtedele ennustati peatset kadu (Tähismaa 2003).

Saar Polli 2008 sügisel läbiviidud Trükimeedia uuring näitas, et viimase 12 kuu jooksul on 14% vastajatest loobunud mõne väljaande tellimisest või ostmisest, sest saab veebist kogu temale vajaliku info. 6,5% kavatseb seda teha järgmisel aastal (Saar Poll 2008).

1.5. Eesti ajalehesüsteemi tänapäev

Ajalehed

Ajalehed kujutavad endast arhetüüpset moodsat massimeediumi (McQuail, 1994; Heinonen, 1999).

Statistikaameti defineeringu järgi on ajalehe näol tegemist jadaväljaandega, mis edastab üld- või erihuvi pakkuvaid uudiseid jooksvate sündmuste kohta ja mille üksikud osad on kuupäevastatud või nummerdatud ning mis ilmub tavaliselt vähemalt kord nädalas (Statistikaamet).

Eesti Ajalehede Liit defneerib ajalehte järgmiselt: Ajaleht on paberile trükitud perioodiline väljaanne, mis ilmub üks kuni seitse korda nädalas. Ajaleht kujutab endast kirjalikku infoallikat päevakajaliste sündmuste kohta, mis on seotud avalike asjade, rahvusvaheliste küsimuste, poliitika, kultuuri ja muude selliste teemadega. Ajaleht võib sisaldada ka pildilisi illustratsioone ning reklaami. Ajaleheks ei peeta riigiasutuse, kohaliku omavalitsusorgani või ettevõtte infolehte. (EALL 2001).

Vastavalt UNESCO päevalehe määratlusele, peab väljaanne ilmuma vähemalt neli korda nädalas (Vihalemm 2004).

Siiski tuleb rõhutada, et trükisõna puudutav statistika on küllaltki napp, sest igal maal on erinevad alused ajakirjade/ajalehede klassifitseerimiseks. Põhjamaad on võrreldavuse seisukohalt veidi paremas olukorras.

Ajalehe kriteeriumid ja liigid

Raamatus Meediasüsteem ja Meediakasutus Eestis (Vihalemm 2004) on öeldud, et perioodilisi väljaandeid võiks eristada viie tunnusterühma või dimensiooni alusel ja nendeks oleks: formaat, sisu ja lähenemisviis, materjali päritolu, ilmumise regulaarsus ja sagedus ning kättesaadavuse aste ja levi iseloom.

Vastavalt sellele, kas väljaanne vastab mainitud kriteeriumites sisalduvatele nõudmistele, saamegi eristada ajalehed ajalehelaadsetest väljaannetest. Kui ajalehe formaat peaks olema A2 või A3 formaadis, siis ajalehelaadsed väljaanded on üldjuhul A4 formaadis. Sisu ja lähenemisviisilt on ajaleht mitmekesine nii temaatikalt kui ka žanriliselt, kajastused on päevakajalised ja oluline on uudislikkus. Materjal peab olema avalikku huvi pakkuv. Väljaandel peab olema omaette sõltumatu toimetuse. Üks olulisim kriteerium ajalehe puhul on selle ilmumissagedus, mis ei tohi olla vähem kui 1 kord

nädalas. Vastasel juhul on tegemist ajalehelaadse väljaandega. Kättesaadavuse ja levi seisukohalt on ajalehele iseloomulik avalik levitamine. See tähendab, et seda on võimalik osta, tellida või saada tasuta väljaspool väljaandvat institutsiooni ja väljaandmispiirkonda (Vihalemm 2004: 61).

Oma kursusetöös (Malmi 2009) olen ajalehtede nimekirja koostamisel kasutanud väljaannete liigitamiseks kõigepealt ilmutumissageduse kriteeriumi.

Eraldi on ära toodud päevalehed, nädalalehed ja 2-3 korda nädalas ilmuvad lehed. Antud grupid on jaotatud omakorda alamkategooriateks levi ulatuse järgi - üleriigilised, maakondlikud ja tasuta lehed. Silmas on peetud ka keelt ja seda, kas tegemist on tasuta lehega. Otseselt temaatilise suunitluse järgi, kus tuleks eraldada näiteks kultuurilehed, lastelehed jne., väljaandeid grupeeritud ei ole.

Kohalikud lehed – kogukonna lehed

Senini on nimetatud ajalehti, mis ei ole üleriigilised, kohalikeks lehtedeks. Iseloomulikum ja paremini mõistetav oleks kohalikkuse defineerimine läbi kogukonna mõiste ja kohalikke lehti nimetada kogukonna lehtedeks.

Kogukonda võib defineerida asukoha või lokalisatsiooni järgi. Samuti huvide, teemade, identiteedi järgi, mis ühendavad inimesi, kes muidu kuuluvad heterogeensesse ja eraldatud gruppidesse. Seal on dünaamiline ja inimesi siduv sotsiaalne suhtlemine ja vastastikune mõju. Samuti ka ühiselt jagatud vajadused ja probleemid, millele otsitakse lahendusi kollektiivse tegutsemisega (Laverack 2003, A. Kasmeli versioon).

Sisuliselt annab kogukondliku ajalehe mõiste laiaulatuslikuma tähenduse, kus sisaldub ka juba kohalikkus. Seega ajalehe nimetamine kohalikuks on liiga kitsapiiriline.

Kasutades Kristi Vahemaa bakalaureusetöös “Muutuv Virumaa Teataja ja lugeja ootused oma lehele” ära toodud USA kohaliku ajakirjanduse uurija Jock Lautereri jaotust, siis tema iseloomustab kogukondlikku ajalehte järgmiste parameetrite kaudu:

- * kohalikkus – kõik vajaliku igapäevasteks tegemisteks saab inimene teada kohalikust lehest, samuti saab ta siit teada kohalikud uudised, mida ükski teine meediakanal ei vahenda;

- * loetavus – kohalik leht on tavaliselt teine ajaleht üleriigilise lehe kõrval, sest riigi tasandi ja välisuudistega kursisolemiseks on tarvis lugeda üleriigilist lehte;

- * leht ei ilmu iga päev – kohalikud lehed, mis ilmuvad paar-kolm korda nädalas, võivad küll laiema tähtsusega kohaliku uudise lugejani viimises ajaliselt päevalehtedele kaotada, kuid saavad selle tasa teha põhjalikkusega;
- * juurdepääsetavus – kui suures lehes on väga keeruline, kui mitte võimatu tavainimesel otse ajakirjaniku jutule pääseda, siis kogukonnalehes on see lihtne;
- * juhtiv roll – lehel on kogukonnas kaasa rääkimise seisukohalt oluline roll. Samuti püüab leht suunata lugejaid tervema ühiskonna poole ning aidata neil teha õigeid otsuseid (Lauterer, Vahemaa versioon 2003).

Kohalikule lehele seavad lugejad eelkõige järgmisi funktsionaalseid ootusi:

- a) informatsioonilised funktsioonid, kus lugeja soovib saada teavet oma elukohast ja ka kaugemast ümbrusest, mitmesugustelt elualadelt, mõista ümbritsevas maailmas toimuva tausta ja seoseid nähtuste vahel
 - b) praktiliselt kasutatav teave, ehk siis nõuandeid, teateid, tööks vajalikke infot. Võrreldes teiste massiteabevahenditega on kohalik leht praktilise teabe allikana lugejate poolt kõrgelt hinnatud.
 - c) ajaleht kui sotsiaalse regulatsiooni ja ühiskondliku elu organisaator.
 - d) kohalikku lehte võetakse kui inimeste omavahelist lähendajat ja suhtlemispartnerit. Tal on oluline roll suhtlemisvajaduse rahuldajana, kirjutades tuttavatest asjadest ja pakkudes seetõttu kõneainet.
 - e) meelelahutuse ja ajaviite ootus
- ((Lauristin et al.1987: 84-86)

Ajalehelaadsed väljaanded

Ajalehe leviulatuse määratlemisel peetakse silmas levikut, mis mõjutab materjalide suunitlust. Sellest lähtudes võib öelda, et regionaalseid lehti Eestis ei ole, on üleriigilised ja kohalikud. Viimased kujutavad endast enamasti maakonna- ja linnalehti (mõne erandiga, nt. Lääne-Harju Ekspress, mis lisaks Keila linnale haarab ka Lääne-Harjumaad valdasid, või Sõnumitooja, mis levib Ida-Harjumaal).

Ajalehelaadsete väljaannete alla kuuluvad väikelehed, infolehed, kuulutuste- ja saatekavalehed, kliendilehed ja ajalehtede lisad (Vihalemm 2004: 63).

Enamjaolt on esindatud väljaanded, mis klassifitseeruvad väikelehtede alla. Nad on ebaregulaarsed, ilmudes alla 50 numbri aastas. Lehed levivad teatud asutuses (koolilehed) või piirkonnas (valla- ja linnalehed). Infolehed ei vasta ajalehe kriteeriumitele temaatikalt ja funktsioonidelt, sest nende eesmärk on teavitada lugejaid väga konkreetsetest teemadest või sündmustest. Infolehtedeks võib pidada näiteks ühingute, seltside ja ka erakondade poolt väljaantavaid lehti. Kuulutuste-, saatekava- ja ristsõnalehed ei vasta ajalehe kriteeriumitele eelkõige temaatikalt ja materjali päritolult. Antud juhul on ajakirjanduslike tekstide osakaal väga väike või olematu (Vihalemm 2004: 63).

1.6. Uurimisküsimused

Töö empiirilises osas esitatud uurimistulemuste kaudu püüame vastuseid leida järgmistele küsimustele:

- Missugune on olukord ajalehtede süsteemis 2008. aastal võrreldes 2004. aasta andmetega?
- Missuguseid muudatusi on ajalehtede arvus ja tiraazides kaasa toonud viimased 5 aastat?
- Millised tendentsid valitsevad ajalehelaadsete väljaannete hulgas?
- Kui suurel osal Eesti valdadest ja linnadest on oma ajaleht?
- Kas kõikidel suurematel erakondadel on oma väljaanne?
- Kui suurel osal gümnaasiumidest on oma väljaanne?

2. Uurimistulemused

2.1. Ajalehed 2008.a. detsembris, võrdlus 2004. aastaga

Ajalehtede nimekirja koostamisel oli aluseks Eesti Rahvusraamatukogu (RR) poolt esitatud väljaannete nimekiri. Seal nimekirjas on ära toodud väljaanded, mida Eesti Rahvusraamatukogu on lugenud ajalehtedeks.

Rahvusraamatukogu toob ära 194 nimetust, Ajalehtede Liidu andmetel on ajalehti aga 43, sest nemad esitavad ainult enda liidu liikmeid.

RR poolse nimekirja koostamisel ei ole aluseks võetud perioodiliste väljaannete eristamiseks mõeldud tunnuseid, mis eristaksid ajalehed ajalehelaadsetest väljaannetest. Seega oli vaja kõigepealt välja selekteerida lehed, mis vastaksid ajalehe tunnustele. Olulisim kriteerium oli ilmumise regulaarsus ja sagedus. Seega peab väljaanne ilmuma vähemalt kord nädalas. Kui ka mõne teise kriteeriumi järgi võiks väljaannet pidada ajaleheks, siis määravaks sai ikkagi ilmumissagedus.

(RR) nimekirjas olid ära toodud ka väikelehed, infolehed, kuulutuste- ja saatekavalehed ning kliendilehed. Ajalehe kriteeriumitele ei vasta need tänu oma ilmumissagedusele ja leviulatusele (piirkonnale), temaatikale, funktsioonidele ja materjali päritolule.

Ajalehe kriteeriumitele ei vastanud ka nimekirjas olnud Teleleht, Autoleht ja Infopress (vene k.), sest tegemist on hoopis ajakirjadega.

Ajalehtede nimekirja (Lisa1) koostamisel on arvestatud ka ilmumissagedust, levi ulatust ja keelt. Mainitud lisas on tabelid grupeeritud järgmiste kategooriatena:

- päevalehed
- nädalalehed
- 2-3 korda nädalas ilmuvad lehed

Antud grupid on jaotatud omakorda alamkategooriateks - üleriigilised, maakondlikud ja tasuta lehed.

Vastavalt eelpoolmainitud kriteeriumile (Vihalemm 2004), kus ajaleheks loetakse väljaannet, mis ilmub vähemalt kord nädalas, on antud nimekirjas esindatud 65 ajalehte.

Üleriigilised ja maakondlikud päevalehed - päevalehe kriteeriumitele vastavaid väljaandeid, ilmumissagedusega vähemalt 4 korda nädalas, on 14.

Üleriigilisi päevalehti on 7 ja 3 neist on venekeelsed.

Maakondlikke päevalehti on 7 ja üks neist Põhjarannik/Severnoje Pobereshje on nii eesti- kui ka venekeelsena.

Kõik maakondlikud päevalehed ilmuvad 5 korda nädalas, ehk siis esmaspäevast reedeni.

2-3 korda nädalas ilmuvad väljaanded – kokku on neid 15.

Antud grupi moodustavad enamjaolt maakondlikud lehed ja neist eestikeelseid on 10, venekeelseid 3. Lisandub eesti ja vene keelne Linnaleht, mis ilmub Tallinnas.

Üleriigilised ja maakondlikud nädalalehed - kokku 36, neist 13 üleriigilist, millest 4 on venekeelsed, 18 maakondlikku, millest 8 on venekeelset ja lisaks veel 5 tasuta lehte.

Võrreldes 2004 aastal ilmunud ajalehtede nimekirjaga (Vihalemm 2004: 259-263) suuri muudatusi toimunud ei ole.

Mõned väljaanded on vahetanud selle aja jooksul oma nime ja sellepärast ei leia me neid 2008 aasta nimekirjast. Näiteks Кренгольмский Проспект (1999-2006) kannab 2007 aastast nime Viru Prospekt; Harjumaa (1992-2007) sai tagasi enda esialgse nime Harju Elu, mida ta kandis ka 1944 aastal ilmuma hakates. Nimetused on vahetunud ka tänu väljaannete ühinemisele.

Tabelis 5 on ära toodud 2008 aasta Eesti ajalehtede süsteemi võrdlus 2004 aastaga (Vihalemm 2004).

Ajalehti kokku oli 2008 aasta detsembri seisuga 65, mis on 9 väljaannet rohkem kui 2004 aastal (RR; EALL).

Järgnevalt vaatleme toimunud muudatusi alaliigituste kaupa:

Ilumissageduse järgi on neid perioode võrreldes lisandunud 4 päevalehte. 2005.aastal hakkas ilmuma vene keelne Postimees ja eelnevalt 1 kord nädalas ilmunud tasuta Linnaleht Tartus ja Tallinnas ilmus 2008 aasta seisuga 2 korda nädalas. Samuti hakkas 2005 aastal ilmun vene keelne Linnaleht ja 2008 seisuga ilmus 2 korda nädalas.

2-3 korda nädalas ilmuvate lehtede arv on tõusnud 2 väljaande võrra.

Nädalalehtedega on toimunud järgmised muudatused: lisandunud on venekeelne väljaanne Walk, mis 2004 a. nimekirja andmetel ilmus 2 korda kuus, 2008 aasta seisuga ilmub 1 kord nädalas; 2006 aastal hakkas Tallinnas ilmuma vene keelne nädalaleht Панорама.

2008 hakkas ilmuma vene keelne nädalaleht Спорт. Erinevalt 2004 aasta ajalehtede nimekirjast on 2008 aastal Virumaa Nädalalehte käsitletud kui ajalehte, kuna ta vastab ajalehe kriteeriumitele. Tasuta nädalalehtedena lisandus Viljandis 2007 aastal ja Võrus 2008 aastal ilmuma hakanud 1Leht.

Seega tänu eelpoolmainitud väljaannete lisandumisele on 2004 aastal ilmunud nädalalehtede arv tõusnud 31-lt 36-ni.

Levi ulatuse järgi on suurim muutus toimunud just maakondlike lehtede hulgas.

Kui üleriigilisi lisandus vaid 1, siis maakondlikke väljaandeid 7 ja 5 nendest olid vene keelsed.

Temaatilise suunitluse järgi saab välja tuua järgmised väljaanded:

Videvik - pensionärid, vanurid, invaliidid

Eesti Kirik - kirikukoguduste liikmed

Äripäev ja Деловые Ведомости - majandus

Sirp - kultuur

Õpetajate Leht - haridus

Terviseleht - tervis ja meditsiin

Kesknädal - erakonnad ja poliitika

Спорт - sport

Omandisuhte järgi on suurenenud ainult eraomandis olevate lehtede arv, riiklikus omandis on endiselt Sihtasutuse Kultuurileht poolt välja antavad Sirp ja Õpetajate Leht.

Levi iseloomu järgi on tasulisi lehti lisandunud 6 ja tasuta lehti 2.

Tabel 5. Eesti ajalehtede süsteem 2004 ja 2008

Aprillis 2004	Detsembris 2008
Kokku 57 lehte	Kokku 65 lehte
Ilumissageduse järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 13 päevalehte, 13 kaks-kolm korda nädalas ilmuvat lehte, 31 nädalalehte 	Ilumissageduse järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 14 päevalehte, 15 kaks-kolm korda nädalas ilmuvat lehte, 36 nädalalehte
Levi ulatuse järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 20 üleriigilist, 37 kohalikku lehte 	Levi ulatuse järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 21 üleriigilist, 44 kohalikku lehte
Keele järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 42 eestikeelset, 15 venekeelset lehte 	Keele järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 44 eestikeelset, 21 venekeelset lehte
Omandisuhte järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 55 eraomandis ja 2 riiklikus omandis olevat lehte 	Omandisuhte järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 63 eraomandis ja 2 riiklikus omandis olevat lehte
Levi iseloomu järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 52 tasulist ja 5 tasuta lehte 	Levi iseloomu järgi: <ul style="list-style-type: none"> • 58 tasulist ja 7 tasuta lehte

2.2. Ajalehtede tiraažid

Vaadeldes viimase seitsme aasta (2004-2010) ajalehtede tiraaže, siis üldiselt võib täheldada mõningast tendentsi languse poole.

Kõige enam on päevalehtedest tiraaži vähendanud SL Õhtuleht. (Tabel 6) Kui 2004.aastal oli trükiarv 65 600, siis 2010. aasta jaanuaris oli see 53 900. Protsentuaalselt on langus olnud 17,8%.

Suurimateks kukkujateks võib veel pidada Eesti Ekspressi, venekeelset Postimeest ja ka Linnalehti. Ekspressi tiraaž on kukkunud võrreldes hiilgeaastaga 2005 (tiraaž 57 900) 2010. aasta jaanuariks 40,6%. Venekeelne Postimees langes võrreldes 2006. aastaga koguni 49,6% ja Tartu Linnaleht võrreldes 2007. aastaga 38%.

Vaadeldes teiste üleriiklike päevalehtede tiraaže, on seis suhteliselt stabiilne.

Eesti Päevalehte trükiti 2004. aastal 35 400 eksemplari ja 2010. aasta jaanuaris oli see arv vähenenud 3100 eksemplari võrra.

Vaadeldava perioodi kõige suurem tiraaž oli 2008.aastal Postimehel, mil see oli 68 000 eksemplari. Paraku oli see 2009.aasta detsembriks langenud 59 800-ni.

Hea, stabiilne seis oli kuni aastani 2008 maakondlikest suurematest päevalehtedest Pärnu Postimehel ja Sakalal. Pärnu Postimehe tiraaž on viimase viie aasta jooksul püsinud keskmiselt 15 000 eksemplari juures ja Sakalal on see number suhteliselt stabiilselt 11 000 piirimail. Langustrend algab 2009. aastal ja jätkub veel ka 2010. aastal.

Stabiilsust tiraažide osas on suutnud säilitada Maaleht, saavutades 2010. aastal peaaegu sama taseme, mis oli 2004. aastal.

Analüüsides vene keelseid lehti, siis üldine tendents on tiraažide languse poole.

Ainukesena vaadeldavatest lehtedest on tõusu näidanud nädalalehe Hapva tiraaž, mis võrreldes 2004 aasta 9 100-lt on tõusnud 2010. aastaks 11 000 eksemplarini.

Järgnevalt on protsentuaalselt ära toodud, kui palju on 2009. aastal (jaanuar vrs. detsember) väljaannete tiraažid vähenenud:

Äripäev 34%, Linnaleht 9,7%, Õhtuleht 7%, Pärnu Postimees 6,7%, Eesti Ekspress 5,7%, Postimees 5%.

Selle perioodil tõusis vene keelse Linnalehe tiraaž 10% ja samuti suurenes vene keelse Postimehe trükiarv 2,3%.

Tabel 6. Ajalehtede tiraaže 2004-2010 (jaanuaris, tuhandetes)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 jaan	2010 jaan
Postimees	62,8	64,4	66,4	67,1	68,0	65,4	59,8
SL Õhtuleht	65,6	65,8	65,7	64,2	61,5	58,2	53,9
Maaleht	52,5	49,4	51,4	51,4	49,7	50,2	52,3
Eesti Ekspress	44,3	57,9	48,5	50,3	43,8	38,7	34,4
Linnaleht	47,9	47,9	36,5	35,2	38,2	30,0	28,8
Eesti Päevaleht	35,4	35,7	34,0	37,0	35,5	34,9	32,3
Linnaleht vene k	-	-	19,8	20,6	24,7	20,0	23,8
Äripäev	19,5	20,0	23,1	22,5	23,9	21,3	13,5
Postimees vene k	-	-	25,2	16,4	20,9	12,9	12,7
Pärnu Postimees	15,3	15,5	15,3	15,5	15,6	14,9	13,6
Sakala	11,1	11,0	11,3	11,3	11,0	10,4	9,7
Linnaleht Tartu	25,0	25,0	26,0	27,0	19,7	15,8	16,7
Linnaleht Pärnu	15,0	15,0	15,0	15,0	17,0	10,0	10,0
День за Днем	16,0	14,2	15,2	16,0	15,0	12,0	12,4
МК - Эстония	-	?	15,6	13,8	12,0	11,0	10,5
Нарва (vene k.)	9,1	7,0	7,0	12,9	10,7	11,0	11,0
Деловые Ведомости	5,0	5,2	5,6	5,8	6,3	5,7	4,3

Allikas: Vihalemm 2009, EALL

2.3. Ajalehelaadsete väljaannete nimistute analüüs

Kuna Rahvusraamatukogu (RR) määratleb väljaandeid erinevalt, siis kõikide erinevate ajalehelaadsete väljaannete lõplike nimekirjade koostamisel oli kõigepealt vajalik eraldada väljaanded, mis klassifitseeruvad ajalehtede alla. RR esitas kaks eraldi nimekirja. Kõigepealt sain andmed ajalehtede kohta. Kuna nii ajalehtede kui ka RR klassifikatsiooni järgi väikelehtede nimekiri sisaldasid mõlemad ajalehelaadseid väljaandeid, oli oluline kontrollida, et mõnda väljaannet ei ole ära toodud dubleerivalt. Ajalehe kriteeriumitele vastavad väljaanded grupeerisin (Lisa1) vastavalt siis üleriigilised ja maakondlikud päevalehed, üleriigilised ja maakondlikud nädalalehed ja eraldi veel 2-3 korda nädalas ilmuvad ajalehed.

Kuna kõik ajalehed ei olnud nimekirjas esindatud, sain lisainformatsiooni nii Ajalehtede Liidu koduleheküljelt, väljaannete kodulehtedelt kui ka läbi kõnede toimetustesse.

Seejärel koostas nimekirjad valla- ja linnalehtedest, erakondade väljaannetest, koolilehtedest, asutuste ja organisatsioonide väljaannetest ning lõpuks info- ja kuulutustelehed ning saatekavalehed.

Peale ajalehelaadsete väljaannete maakondade kaupa grupeerimist pidasin vajalikuks nimekirja valdade kaupa üle kontrollida, sest selgus, et RR nimekirjas ei olnud siiski kõik väljaanded ära toodud. Sealt puudusid ka sellised väljaanded, mis elektroonilises andmebaasis olid olemas. Samuti võtsin aluseks kõikide maakondade kodulehtedelt leitud informatsiooni väljaannete kohta. Kodulehtedel kasutasin otsisõnadena "leht", "ajaleht", "väljaanne", "vallaleht", "valla teataja", "koolileht", "infoleht."

Maakonna tasandil olid valdades ilmuvad väljaanded hästi leitavad näiteks Pärnumaa, Viljandimaa, Läänemaa ja Ida-Virumaa kodulehekülgedel. Omavalitsustes väljaantavaid lehti ei kajastata aga näiteks Valgamaa, Jõgevamaa ja Võrumaa lehtedel. Seega tuli kõik omavalitsused eraldi üle kontrollida saamaks teada, kas seal ilmub kohalik väljaanne või mitte. Sageli ei ole netis ära toodud ilmunise algust ja sagedust ning tiraaži. Seega oli vaja puuduva info hankimiseks helistada väljaannete toimetustesse ning valla- ja linnavalitsustesse. Koos koolilehti puudutavate küsimustega tegin väljaandjatele üle 30 kõne, lisaks sellele kasutasin info hankimiseks ka e-maili.

Rahvusraamatukogus väljaannetega lähemalt tutvudes selgus mitu eksitavat asjaolu. Väikelehtede alla oli koondatud väljaandeid, mis igati vastasid ajakirja kriteeriumitele:

formaat lähedane A4-le, teisest materjalist (paksemad) kaaned, ilmub vähemalt 2 korda aastas (Vihalemm 2004: 75).

Näiteks väliselt sarnased on ajakirjad LoTe (loodusteaduste õpetajatele), Korterühistu (korterühistute infoleht) ning väikelehe alla klassifitseerunud Teeleht, mis on maanteeameti väljaanne. Samuti võib väikelehtede alt leida Ülemiste City ajakirja “Targa äri ajakiri”. Kuna ajakirja alla võib liigitada ka Hansapanga võtmekliendi ajakirja Hansaleht, siis jätsin selle nimekirjast välja.

Lehtede väljaandmise seisukohalt esineb juhtumeid, kus näiteks omavalitsus tellib osaliselt sisulise poole näiteks mõnelt MTÜ-lt või antakse lehte välja kellegiga kahasse. Näiteks Iisaku Vallavalitsuse väljaanne Meie Keskel, kus väljaandjateks on Iisaku Muusika ja Kirjanduse Selts, Iisaku Muuseum ja EELK Iisaku Kogudus, rahastajaks on aga hoopis Iisaku Vallavalitsus. Ihasalu ja Neeme küla ajalehte Oma Poolsaar annab välja MTÜ Neeme Naiste Rannavalve Selts.

Minu kursusetöös (Malmi 2009) koostatud nimekirjades on kokku 727 ajalehelaadset väljaannet. Siinkohal ei ole oluline välja tuua RR poolset statistikat, sest seal ei ole käsitletud ühe terve perioodina ajavahemikku 2004-2008.a. vaid kõiki aastaid eraldi. Seega, antud juhul ei annaks käesolevas töös käsitlust leidvate nimekirjade ja RR poolt saadud andmete võrdlemine või kõrvutamine olulisi tulemusi.

Ajalehelaadsete väljaannete nimekirjadest jäid välja veel ajakirjad Profil, Nädal (teleajakiri) ja Hai (Eesti Ekspressi poolt kirjastatav Eesti kõrgklassile suunatud elustiiliajakiri).

Ajalehelaadsete väljaannete jagamine n-õ 5-de gruppi on keeruline, sest sageli jäävad nad kahe liigi vahepeale. Näiteks kord kuus ilmuvad Vooremaa vaheleheka Jõgevamaa omavalitsuste häälekandjad Jõgeva Valla Teataja, Palamuse Valla Teataja, Saare Valla Teataja, Torma Valla Teataja ja Pala Valla Teataja, Mustvee Linna Leht ja Tabivere Sõnumileht. Tegemist on vallalehtedega, mis liigituvad väikelehtede alla. Samas on nad Vooremaa lisalehed, mis ei ole eraldi tellitavad ja seega võiks neid käsitleda hoopis ajalehe lisadena.

Ajalehelaadsete väljaannete liigitust silmas pidades olen antud töö lisadena ära toonud väikelehtedena käsitletavat valla- ja linnalehed (Lisa 2) ning koolide väljaanded (Lisa 6).

Lisas 3 ära toodud ettevõtete, ühingute ja organisatsioonide väljaannete hulgas on nii väike- kui infolehti.

Lisas 4 olevad erakondade väljaanded võib üldiselt lugeda infolehtede alla, sest nende peamine funktsioon on inimesi informeerida erakonna tegemistest ja neid seeläbi mõjutada.

Lisa 5 koosneb kuulutuste-, reklaami- ning saatekavalehtedest.

Seega ei ole eraldi liigitatud kõik infolehed, kliendilehed ja ajalehtede lisad.

2.3.1. Valla- ja linnalehed

Väikelehed - levivad teatud asutuses või piirkonnas, ilmumissagedus alla 50 numbri aastas, sageli ebaregulaarne. (Vihalemm 2004: 63).

Väikelehtede alla saab antud määratluse alusel liigitada valla- ja linnalehed.

Piirkonnalehtede näol on üldjuhul tegemist eralehtedega, mida annab välja mõni osühing.

Lehtede ilmumisega seotud rahastamise järgi võib välja tuua kolm gruppi:

- omavalitsuse rahastamisel ilmuvad tasuta lehed
- osaliselt rahastatud kohalikust eelarvest, mingi osa teenivad ise (sümboolne müügihind)
- isemajandavad lehed (ettevõtjate poolt välja antavad piirkondlikud lehed)

(Suni 2008: 13)

Raivo Suni on enda toimetatud raamatus “Valla- ja linnalehe toimetaja käsiraamat” ära toonud väite, et 2008. aasta seisuga ilmub Eestis umbes 150 valla- ja linnalehte.

Antud töös olen fikseerinud 221 Eestis leiduvat valla- ja linnalehte (Lisa 2). Siia hulka kuuluvad loomulikult ka 2008. aastaks tegevuse lõpetanud väljaanded, kuid siiski väidan, et see arv oli 2008. aastal märgatavalt suurem kui 150.

Üldjuhul on lehtede nimetuste järgi võimalik aru saada, millist valda või linna see esindab. Sageli esinevad nimetustes sõnad nagu valla leht, linna leht, valla sõnumid, valla teataja (Kaiu Valla Teataja, Jõgeva Linna Leht). Samas võib leida ka originaalsemaid nimetusi: Viljandimaal Suure-Jaanis ilmub Leole, Pärnumaal, Tahkuranna vallas ilmub Oma Leht ja Tori vallas Kaldad. Ühe huvitava tähelepanekuna

tooksin vallalehtede nimetuste juures ära sama nimetuse esinemisrohku. Ajaleht Oma Vald ilmub lausa neljas piirkonnas: Kernu vallas, Meremäe vallas, Pärsti vallas ja Valgjärve vallas.

Valla- ja linnalehed on nii sisu, mahu kui ka välimuse poolest suhteliselt erinevad. Eks iga leht ole oma toimetaja nägu ja sellepärast on ka lehtede sisuline tase erinev. Võib leida professionaalse sisu ja vormistusega väljaandeid, samas piirdub mõni leht ainult teadete edastamisega.

Paljude valla- ja linnalehtede ühisosadeks on volikogu ja valitsuse istungite kokkuvõtted, kohalikud määrused, valla- ja linnaametnike teated. Sageli tõstetakse esile vallavanema või toimetaja veergu. Kirjutiste hulgas domineerivad kohaliku omavalitsuse allasutuste (koolid, lasteaiad, rahvamajad jms) tegemised. Vähem on juttu n-ö tavainimestest.

Sarnasteks püsirubriikideks on valla- ja linnalehtedes kultuuriteated või kultuurikalender, spordisõnumid, politsei ja päästeameti teated, sünnipäevaõnnitlused, surmakuulutused, sünniteated.

Žanriliselt on kohaliku lehed ühekülgsed. Kõige sagedamini kasutatakse ülevaadet ja informatiivset reportaaži teavitamiseks avalikkust omavalitsuse või volikogu dokumentidest, vallas või linnas toimunud sündmustest või üritustest. Intervjuud kasutatakse harva, leida võib arvamuskäsitlusi ja uudiseid.

Kohalikest lehtedest puuduvad praktiliselt publitsistlikud žanrid –reportaazid, esseed, följetonid.

Puuduseks on kindlasti ka ajakirjandusliku diskursuse nõrkus. Lehed on sisustatud valdavalt kohaliku võimu keskselt, vähem on esindatud alternatiivseid vaateid. Kuna lehte rahastab ja annab välja kohalik omavalitsus, siis ei pruugi see tolereerida enda suhtes kriitilisi seisukohti. Kindlasti on takistuseks ka vähene meediakirjaoskuse alternatiivsete vaadete kandjad ei suuda, oska või ei taha algatada või vedada diskussioone kohaliku lehe kaudu. (Suni 2008: 12,13).

Kindlasti tuleb otsida teemaderingi piiratuse põhjuseid ka nn. konnatiigi mentaliteedist. Piirkondades, kus inimesed üksteist tunnevad ja ka sotsiaalses plaanis suhtlevad, ei ole sageli võimalik kõiki teemasid kajastada ilma, et see teatud grupi kohalike elanike jaoks pingeid ei tekitaks.

Kohalikke lehti võib pidada ka integreerumisprotsessi üheks osaks. Kui inimesed vahetavad töö- ja elukohta, on uude kogukonda sisseelamisel kindlasti abi ka kohaliku elu kajastavatest väljaannetest.

Ülevaade kohalike omavalitsuste väljaannetest maakondade kaupa

Võrreldes maakondades kohalike omavalitsuste arve ja neis ilmuvate väljaannete arvu (Tabel 7), siis võib seisu Eesti – lõikes pidada suhteliselt ühtlaseks.

Antud tabelis on arvesse võetud ainult kohalikes omavalitsustes ilmuvaid väljaandeid ilma neis piirkondades ilmuvate ajalehtedeta.

Koos Tallinnas ilmuvate väljaannetega on kõige parem kaetus väljaannetega Harjumaal s.o. 137,5%. Järgnevad Ida-Virumaa, Järvamaa ja Lääne-Virumaa, ning 100%- lise kaetusega Hiiumaa. Üle 90%-line kaetus väljaannetega on Harjumaal (Tallinnat arvestamata), Jõgevamaal, Viljandimaal, Läänemaal ja Raplomaal.

Tabel 7. Kohalike omavalitsuste (KOM) ja neis ilmuvate väljaannete arv (2004-2008) maakondade kaupa

Maakond	KOM kokku	KOM vallad/ linnad	Väljaandeid kokku	Valla- ja linnalehtede arv vallalehti (VL) linnalehti (LL)	Maakondade kaetus väljaannetega
Harjumaal	24	18/ 6	23	16VL/ 5LL + 2 külalehte	95,8% (ilma Tallinnata)
				Tallinnas 10 väljaannet	
Hiiumaa	5	4 / 1	5	4 VL / 1 LL	100%
Ida-Virumaa	22	16/6	24	13VL/ 11 LL	109,1%
Jõgevamaa	13	10/3	12	9 VL/ 3 LL	92,3%
Järvamaa	13	12/1	14	13 VL/ 1 LL	107,7%
Läänemaa	12	11/1	11	10 VL/ 1 LL	91,7%
Lääne-Virumaa	15	13/2	16	13 VL/ 3 LL	106,7%
Põlvamaa	15	13/ 2	13	11 VL/ 1LL	86,7%
Pärnumaa	21	18/ 2(+1)	19	16 VL/ 3LL	90,5%
Raplamaa	11	10/1	10	10 VL	91%
Saaremaa	16	15/ 1	14	13 VL/ 1 LL	87,5%
Tartumaa	22	19/ 3	18	17 VL/ 1LL	81,8%
Valgamaa	13	11/2	8	7 VL/ 1 LL	61,5%
Viljandimaa	15	13/2	14	12 VL/ 2 LL	93,3%
Võrumaa	13	12/ 1	11	10 VL/ 1LL	84,6%

Allikas: Maakondade netileheküljed

Harju maakond - kokku 24 omavalitsust.

Harjumaal on 23 valla-, linna- ja külalehte, neist vallalehti 16, linnalehti 5 ja lisaks veel 2 külalehte.

Valdadest ei ole oma lehega esindatud Padise, Keila, Raasiku, Anija ja Kuusalu. Keila vallal enda väljaandet pole, küll on aga lehed olemas Keila linnal. Kuusalu, Anija ja Raasiku valdade väljaandeks on Ida –Harjumaa nädalaleht Sõnumitooja.

Linnadest on oma lehega esindatud Loksa, Maardu ja Keila.

Külalehed ilmuvad Ihasalu ja Neeme külas.

Lisaks eesti keelsele väljaandele on venekeelne variant olemas järgmistel väljaannetel:

Vasalemma Vald : infoleht / Vasalemma Vald : информационный листок

Loksa Elu : Loksa linnaleht/ газета города Локса

Maardu Teataja : linnaleht/ Вестник Маарду : городская газета

Muuga Info : Muuga - eile, täna, homme = Мууга Инфо : Мууга - вчера, сегодня, завтра.

Neeme Külavalitsuse poolt väljaantud leht Neemekene on tänaseks ilmumise lõpetanud (ilmus aastatel 2002-2005).

Tallinnas on tegemist linnaosavalitsuste ja linnakantselei poolt väljaantavate lehtedega.

Neist kakskeelsed on Haabersti Linnaosa Valitsuse ajaleht Haabersti Postipoiss/ Курьер Хааберсти, Lasnamäe Linnaosa Valitsuse infoleht Lasnamäe Leht/ Газета Ласнамяэ ja Tallinna Linnakantselei poolt väljaantav Pealinn/ Столица.

Hiiu maakonda kuulub 4 valda ja 1 linn ning oma väljaanne on kõikidel valdadel ja ka Kärdla linnal.

Ida –Viru maakond - 22 omavalitsust, neist 16 valda ja 6 linna.

Väljaandeid on kokku 24, neist 11 linnalehte.

Valdadest ei ole oma lehte Alajõe ja Kohtla-Nõmme vallal.

Lohusuu Valla Uudised hakkas ilmuma alles 2009. jaanuaris ja seega antud väljaanne vaadeldavasse perioodi ei klassifitseeru.

Vaivara vallavalitsuse väljaanne Kaja ilmub kakskeelsena.

Linnalehtedest on ilmumise lõpetanud kakskeelne Kohtla-Järve Teataja / Вестник Кохтла–Ярве (2004-2006)

Samuti on ilmumise lõpetanud Kiviõli linnavalitsuse poolt 2003-2006 välja antud vene keelne linnaleht Кивиыли.

Jõhvis anti 2005.aastal välja nädalalehte nimega Linn.

Narvas ilmub alates 2004. aastast vene keelne leht Город, mis ei ole linnavalitsuse ametlik häälekandja.

Kiviõlis ilmub alates 2008. aastast nii eesti kui ka vene keeles väljaanne Meie Reede.

Narva –Jõesuus ilmub linnavalitsuse väljaanne nii eesti kui vene keeles.

Püssil, Sillamäel ja Narval kohalik väljaanne puudub.

Jõgeva maakond - kohalikke omavalitsusi kokku 13, neist 10 valda ja 3 linna.

Väljaandeid on kokku 12 - 9 vallalehte ja 3 linnalehte. Jõgeval on olemas linnaleht, kuid ilmumise on tänaseks lõpetanud Mustvee Linnavalitsuse häälekandja Mustvee Teataja, mis ilmus aastatel 1996-2007.

Mustvees antakse välja kakskeelset ajalehte Peipsi Rannik / Чудское побережье, mille väljaandja ei ole kohalik omavalitsus.

Kord kuus ilmuvad Vooremaa vahelehenä ka Jõgevamaa omavalitsuste häälekandjad Jõgeva Valla Teataja, Palamuse Valla Teataja, Saare Valla Teataja, Torma Valla Teataja ja Pala Valla Teataja, Mustvee Linna Leht ja Tabivere Sõnumileht. Alates 2005 a. ka Alatskivi Teataja ja Kallaste Linna Leht.

Kohaliku omavalitsuse poolt väljaantavat lehte ei ole Põltsamaa ja Pajusi vallal ning Põltsamaa linnal.

Järva maakond - kohalikke omavalitsusi kokku 13. Kõikides valdades on oma lehed olemas. Samuti on linnaleht Paides.

Ilumise lõpetas 2005. aastal Roosna-Alliku Valla Leht. Peale seda, 2006. aastal hakkas ilmuma Roosna-Alliku valla infoleht Sõnumiallikas.

Lääne maakond - 12 omavalitsust - 11 valda ja Haapsalu linn. Väljaandeid on kokku 11, sh. Haapsalus ilmuv Haapsalu Teataja

Valdadest ei ole kohaliku lehega esindatud Vormsi.

Lääne-Viru maakond - 15 omavalitsust, s.h. linnad Rakvere ja Kunda.

Väljaandeid ilmub siin kokku 16 - 13vallalehte ja 3 linnalehte (Rakveres ilmub lisaks linnalehele ka Lääne-Virumaa külade ühenduse MTÜ Virumaa Lootuse infoleht Külaelu).

Avanduse Valla Kaja ilmus kuni aastani 2005 ja samal aastal liitus see vald Väike – Maarja vallaga.

Saksi valla leht ilmus kuni 2005. aastani ja samal aastal ühineti Tapa vallaga.

Samuti on tänaseks ilumise lõpetanud Tapa valla leht Ühinemise Sõnumed, mis ilmus aastatel 2004-2005.

Vene keelse väljaandena ilmub Tapaskije Vesti.

Põlva maakond koosneb 13 vallast ja 1 linnast ning siin ilmub 13 vallalehte ja lisaks Põlva linna leht.

Väljaanne puudub Veriora vallal.

Enda lehte annab välja Setomaa Valdade Liit.

Pärnu maakond koosneb 21 omavalitsusest - 18 valda, üks alev ja kaks linna.

Siin ilmub 19 valla- ja linnalehte, neist 16 vallalehte ja 3 linnalehte.

Pärnu Linnavalitsuse väljaandena ilmub ka vene keelne leht Пярну.

Kaisma vallal kohalikku häälekandjat ei ole.

Tootsi vallal hakkas 2009. detsembrist, peale 10. aastast pausi, uuesti ilmuma Tootsi Teataja. Kuna vaatluse all on aastad 2004-2008, siis viimati mainitud väljaanne andmetes ei kajastu.

Rapla maakonda kuulub 10 valda ja vallasisene linn Rapla. Kõikides kohalikes omavalitsustes, peale Rapla, on häälekandja olemas.

Saare maakonda kuulub 15 valda ja üks linn.

Oma lehte pole Kihelkonnal ja Ruhnul.

Kuressaare linna leht Kuressaare Sõnumid ilmub üle nädala neljapäeviti Meie Maa lisalehena.

Tartu maakond - kokku 22 kohalikku omavalitsust.

Rahvusraamatukogu nimekirja ning ka Tartumaa valdade ja linnade kodulehtede andmetel on siin esindatud enamjaolt vallalehed. Ainuke linnaleht, mis klassifitseerub väikelehtede alla, ilmub siin piirkonnas Kallaste linnas.

Seega ilmub Tartumaal 17 vallalehte ja 1 linnaleht.

Meeksi, Peipsiääre ja Piirissaare vallal ei ole enda kohalikku väljaannet.

Valga maakond - 13 kohalikku omavalitsust neist 11 valda ja 2 linna.

Väljaandeid ilmub siin kokku 8.

Kuna Otepää Teataja on Puka, Sangaste, Otepää ja Palupera ümbruskonna häälekandja, on peale Öru valla kõik vallad kohaliku väljaandega esindatud.

Tõrva linnas ilmub Helme-Tõrva Elu, mida annavad välja Tõrva Linnavalitsus ja Helme Vallavalitsus. Valgas eraldi kohalikku lehte ei ole, vaid ilmub Valgamaalane, mis ei klassifitseeru väikelehte alla

Viljandi maakond - 15 omavalitsust neist 13 valda ja 2 linna.

Kohalikke lehti on kokku 14, neist 12 vallalehte ja 2 linnades ilmuvat lehte.

Kõikides valdades on oma leht olemas.

Väljaanne Lõuna-Mulgimaa esindab Abja ja Halliste valda ning Mõisaküla linna.

1996-2005 ilmus Vastsemõisa vallas Infoleht, kuid tänaseks on see vald Suure-Jaani valla allüksuseks.

Viljandimaal ilmub ka Suure-Jaani vallas asuva Metsküla leht Metsküla Elu.

Võru maakonnas on 12 valda ja 1 linn.

Kokku on vallalehti 11, neile lisandub Võru linnas väljaantav leht.

Väljaannet ei ole Misso ja Mõniste vallal.

Omavalitsused, milles ei ilmu kohalikku lehte

Nagu allolevast tabelist 8 näha võib, on enamikus omavalitsustes, milles kohalikku lehte välja ei anta, rahvaarvu dünaamika negatiivne. Kaks suuremat elanike arvu kasvu on seotud omavalitsuste ühinemisega seoses 2006. aastal jõustunud uue haldusterritoriaalse jaotusega.

Anija valla elanike arvu kasv on tingitud ühinemisest Kehra linnaga. Kuusalu vald ühines Loksa vallaga.

Samas ei saa väita, et kohalike väljaannete olemasolu on otseselt seotud rahvastiku vähenemisega omavalitsustes.

Näiteks Rahvastikuregistri 2008. aasta sisse- ja väljarännet kajastavate andmete alusel oli väljaränne Järvemaal, Läänemaal ja Hiiumaal võrreldes sisserrändega suurem (Rahvastikuregister 2009), aga kõikides omavalitsustes on kohalik väljaanne siiski olemas

Vaadeldes kohaliku väljaandega esindatust valdade tasandil, siis näiteks Harjumaa mõistes suhteliselt suure rahvaarvuga Raasiku vallas (4346 elanikku), kohalik vallaleht puudub. Ka rahvaarvu dünaamikat kajastavast tabelist võib näha, et 2009. aasta seisuga ei ole sealne elanike arv oluliselt muutunud. (Selles piirkonnas ilmub Ida-Harjumaa nädalaleht Sõnumitooja.)

Teise näitena võiks tuua Tootsi valla. Tabelis 8 on ära toodud omavalitsused, milles ei ilmunud kohalikku lehte seisuga 2008.a detsember. Seega ei ole sealsetes andmetes arvestatud väljaannetega, mis hakkasid ilmuma 2009. aastal. Toosti vallas oli 2009.a. jaanuariks elanike arv vähenenud 103 inimese võrra. Vaatamata sellele hakkas peale 10 aastat kestnud pausi 2009.a. detsembris uuesti ilmuma Tootsi valla häälekandja Tootsi Teataja.

Statistikaamet on ära toonud andmed maakonniti leibkonnaliikme keskmise netosissetuleku kohta kuus (Statistikaamet 2008). Võiks ju spekuloida, et mida kõrgemad maksud maakonnas laekuvad, seda suuremad võimalused oleksid ka lehe väljaandmiseks. Samas ei ole selline arvestus adekvaatne, sest näiteks vaatama sellele, et Harju maakonnas on leibkonna sissetulek kõige suurem, on seal ka kõige rohkem valdasid. Seega on tõenäosus, et seal on ka kõige enam leheta omavalitsusi, kõige suurem (5 leheta KOM).

Samas on kõige väiksema elanikkonna sissetulekuga Põlva maakonnas ainult üks omavalitsus, kus ei ilmu kohalikku lehte.

Seega ei saa väita, et oleks otsene seos maksude laekumise ja lehtede väljaandmise vahel.

Kohaliku lehe mitteilmumise põhjused on kindlasti keerulisemad ja omavalitsuseti ka erinevad. Samas ei tähenda see, et ollakse täiesti ilma väljaandeta. Osa piirkondi on siiski kaetud maakondades ilmuvate ajalehtedega.

Tabel 8. Rahvaarvu dünaamika aastatel 2001 ja 2009 linnades ja valdades, milles ei ilmu kohalikku väikelehte

Omavalitsusüksus	Elanike arv 2001.a.	Elanike arv 01.01.2009.a.	Dünaamika 2009/2001
Alajõe vald	403	325	-78
Anija vald	3147	6219	+3072
Kaisma vald	582	566	-16
Keila vald	3837	3795	-42
Kihelkonna vald	965	859	-106
Kohtla-Nõmme vald	1166	1047	-119
Kuusalu vald	4667	6371	+1704
Meeksi vald	807	712	-95
Misso vald	885	780	-105
Mõniste vald	1076	1017	-59
Padise vald	1781	1733	-48
Pajusi vald	1534	1467	-67
Peipsiääre vald	971	846	-125
Piirissaare vald	102	77	-25
Põltsamaa linn	4837	4642	-195
Püssi linn	1865	1809	-56
Raasiku vald	4409	4346	-63
Ruhnu vald	67	72	+5
Tootsi vald	1054	951	-103
Veriora vald	1711	1521	-190
Vormsi vald	252	243	-9

Allikas: Rahvastikuregister 2010

Tiraažid

Tabelis 9 on valikuliselt ära toodud omavalitsustes väljaantavate lehtede tiraažid, protsentuaalselt võrrelduna elanike arvuga.

Kindlasti on igal omavalitsusel erinevad põhjused, millest tulenevalt on lehtede tiraažid välja kujunenud. Samas võib märgata suuri erinevusi väljaannete tiraažides võrrelduna elanike arvuga vallas.

Et ülevaade oleks selgem, olengi esitanud andmed protsentides. Üle 60-ne protsendiga elanikkonnast on vallalehega kaetud Rae vald Harjumaal ja Laimjala vald Saaremaal. Rae vald on üks Eesti suurimaid valdu ja Laimjala vald kuulub väiksema elanike arvuga valdade sekka. Rae Sõnumite trükiarv on näiteks võrreldes 2006. aastaga, mil see oli 37 00 eksemplari, tõusnud 51 00-ni 2009.a.

Väikevallad nagu Kärü, Nõva ja Torgu on samuti suhteliselt heas seisus, sest neis on väljaannete ja elanikkonna vaheline protsent keskmiselt 40. Kõige kehvemas seisus antud näitena äramainitud valdadest, on lehtedega kaetavuselt Aegviidu ja Kareda vald, vastavalt siis ainult 19.5% ja 26%.

Tabel 9. Vallalehtede tiraažid ja elanike arv vastavas omavalitsuses seisuga 2009.a.

Väljaanne	Elanike arv 2009	Tiraaž 2009	Elanikkonna kaetus väljaannetega
Aegviidu Aeg (Harju mk)	873	170	19,5%
Kareda Vallaleht (Järva mk)	810	210	26%
Kärü Vallaleht (Rapla mk)	694	300	43,2%
Nõva Valla Infoleht (Lääne mk)	463	200	43,2%
Rae Sõnumid (Harju mk)	8329	5100	61,2%
Torgu Valla Leht (Saare mk)	356	139	39%
Vallaelu (Laimjala vald, Saare mk)	773	500	64,7%
Viiratsi Valla Kuukiri (Viljandi mk)	3743	1500	40,1%

Allikas: Rahvastikuregister; Statistikaamet

2.3.2. Ettevõtete ja organisatsioonide väljaanded

Ettevõtete ja organisatsioonide väljaandeid on kokku 284. Neid ilmus oodatult kõige rohkem Tallinnas ja Harjumaal. Tallinnas ilmus 12 korda rohkem väljaandeid kui Harjumaal kokku (RR nimekiri 2009).

Järgnesid Tartumaa ja juba märksa tagasihoidlikumalt ka Pärnumaa. Samas on Hiiumaal väljaantavate lehtede arv võrdne näiteks Järva- ja Jõgevamaaga. Saaremaa on esindatud peaaegu samaväärselt Viljandi, Võru ja Ida-Viru maakonnaga.

Maakond	Väljaandeid
Harju maakond/ Tallinn	14/168
Hiiu maakond	2
Ida-Viru maakond	7
Jõgeva maakond	2
Järva maakond	2
Lääne maakond	1
Lääne-Viru maakond	3
Põlva maakond	2
Pärnu maakond	12
Rapla maakond	4
Saare maakond	8
Tartu maakond	42
Valga maakond	3
Viljandi maakond	7
Võru maakond	7

Allikas: RR nimekiri 2009

2.3.3. Erakondade väljaanded

Võib öelda, et suurematel erakondadel on olemas oma häälekandjad. Väljaannete ilmumine toimub valdavalt alates 2006. aastast (Lisa 4). Reformierakond on 2008.

aastal ülekaalukalt välja hakanud andma 4 erinevat piirkonda Eestis hõlmavat väljaannet Eesti Teataja. Isamaaliit ja Res Publika jäävad väljaannetega ühinemiseelse perioodi (kuni 2006).

Keskerakonna põhiliseks häälekandjaks on üleriigiline nädalaleht Kesknädal, mis klassifitseerub ajalehtede alla.

2.3.4. Koolide väljaanded

Koolilehti võib pidada samuti väikelehtedeks.

Koole on kokku 617 ja koolide poolt väljaantavaid lehti on 91.

Koolilehtede kohta tehtud kokkuvõttes (Lisa 6) on kasutatud suures osas lisaks Rahvusraamatukogu poolsele nimekirjale ka maakondade kodulehtedel olevat informatsiooni konkreetsete haridusasutusteni jõudmiseks, et oleks võimalik fikseerida koolilehe olemasolu.

Antud kokkuvõtte ei ole kindlasti täielik, sest koolilehtede puhul on kohati tegemist suhteliselt harva, kaootiliselt ja ebaregulaarselt ilmuvate väljaannetega.

Tabel 10. Üldhariduskoolide ja neis väljaantavate lehtede arv maakonniti

Maakond	Koolide arv maakonnas	Koolide poolt väljaantavate väljaannete arv
Harju maakond	156	33
Hiiu maakond	7	1
Ida-Viru maakond	64	3
Järva maakond	23	5
Jõgeva maakond	26	2
Lääne maakond	27	3
Lääne-Viru maakond	44	2
Pärnu maakond	53	6
Põlva maakond	25	3
Rapla maakond	27	5
Saare maakond	21	3
Tartu maakond	59	13
Valga maakond	25	1
Viljandi maakond	37	10
Võru maakond	23	1

Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem 2008

Koolilehti ilmus oodatult kõige enam Tallinnas ja Harjumaal. Siin olid võrreldes teiste maakondadega kõige paremini esindatud just valdade koolid. Käesolevate andmete põhjal järgnesid Tartumaa ja igati üllatuslikult Viljandimaa, kus on põhiliselt tegemist

just gümnaasiumite ja põhikoolide väljaannetega. Tallinnas ja Tartus tõstavad väljaannete arvu ka kõrg- ja ülikoolide väljaanded.

Samas olid tagasihoidlikult esindatud Lääne- ja Ida- Virumaa, sest vaatamata suurele koolide arvule, ilmub seal proportsionaalselt teiste maakondadega võrreldes vähe lehti. Kindlasti mõjutab ka koolilehtede paberversioonide ilmumist ja kestma jäämist üha intensiivistuv veebiversioonide kasutamine.

2.4. Ilmumise lõpetanud ajalehed või ajalehelaadsed väljaanded võttes aluseks Rahvusraamatukogu nimekirja seisuga jaan. 2009

Ilmumise lõppemise peamisteks põhjuseks on olnud kas siis ühinemine mõne teise väljaandega või paberlehe kadumine ja ilmumine ainult veebikeskkonnas.

Näiteks Kuressaare Sõnumid, mis ilmus aastatel 2004-2006 hakkas 2007 aastal ilmuma 1 kord nädalas Meie Maa lisalehena.

Roosna-Alliku Valla Leht lõpetas ilmumise 2005. aastal ja 2006.a. hakkas ilmuma Roosna-Alliku valla infoleht Sõnumiallikas.

Крeнгoльмский Проспект (1999-2006) kannab 2007 aastast nime Viru Prospekt

Вести Недели (1997-2006) ühines ajalehega Den za Dnjom.

Osaliselt on kadunud väikelehti tänu mõningate omavalitsuste ühinemisele 2005. aastal.. Näiteks kadus 2005.a. Vastsemõisa vallas ilmunud Infoleht, kui ühineti Suure-Jaani vallaga. Samuti ilmus Avanduse Valla Kaja kuni aastani 2005, mil liituti Väike – Maarja vallaga. Saksi valla leht ilmus kuni 2005. aastani ja samal aastal ühineti Tapa vallaga.

Kuulutustelehed Soov, Kinnisvara ja Auto Börs, mis on ajalehelaadsed väljaanded, on kaotanud paberväljaanded ja koondunud online keskkonda.

Seega võib täheldada, et otseselt ära kadunud selle perioodil ajalehti peale Eesti Spordilehe ei olegi. Põhiliselt on tegemist ajalehelaadsete väljaannetega, mis on leidnud väljundi mingis teises vormis. (Tabel 11)

Tabel 11. Ajalehed või ajalehelaadsed väljaanded, mis on lõpetanud ilmumise 2008 aasta lõpuks

Väljaanne	Väljaandja	Ilmumissagedus	Keel
Auto Börs 2002-2008	Tallinn : Sanoma Baltics	1 kord nädalas	eesti

Avanduse Valla Kaja 1996-2005.	Avanduse Vallavalitsus Simuna (Lääne-Viru mk)	1 kord kuus	eesti
Eesti Spordileht: 2003-2005	Tallinn: Eesti Olümpiakomitee	1 kord nädalas	eesti
Infoleht : 1996-2005.	Vastemõisa valla leht	1 kord kuus.	eesti
Kohtla-Järve Teataja: 2004-2006	Kohtla-Järve : Inforing	1 kord kuus	eesti
Kinnisvara – (Kuldse Börsi alla) 2002-2005	Tallinn : Infesto	1 kord nädalas	eesti
Kiviõli Linna Leht : 2003-2006.	Kiviõli volikogu ja linnaavalitsuse leht	1 kord kuus	eesti
Kuressaare Sõnumid : 2004-2006	Kuressaare: Kuressaare Sõnumid	1 kord nädalas	eesti
Linn : nädalaleht 2005.	Jõhvi : Inforing	1 kord nädalas	eesti
Mustvee Teataja 1996-2007.	Mustvee Linnavalitsus Mustvee (Jõgevamaa)	1 kord kuus	eesti
Neemekene : 2002-2005.	Neeme küla häälekandja (Harju maakond) Neeme Külavalitsus	3-4 korda aastas.	eesti
Rae Valla Ajaleht : 2007-2008.	Jüri (Harju maakond)	1 kord kuus.	eesti
Roosna-Alliku Valla Leht 1996-2005.	Roosna-Alliku (Järva maakond) : Roosna- Alliku Vallavalitsus	1 kord kuus	eesti
Saksi Valla Leht 1992-2005	Saiakopli (Lääne-Viru maakond) : Saksi Vallavalitsus	1 kord kuus.	eesti
Soov : 1992-2007	Tallinn : Soov Kirjastus	2 korda nädalas	eesti
Soov.ee. Kinnisvara: +äri,töö,kodu,vaba aeg 2007-2008	Tallinn : Soov Kirjastus	1 kord nädalas	eesti
Soov.ee. Sõidukid : +äri,töö,kodu,vaba aeg 2007-2008	Tallinn : Soov Kirjastus	1 kord nädalas	eesti
Ühinemise Sõnumed : 2004-2005	Tapa : Arenduskoda	4 korda aastas.	eesti
Вести Недели : 1997-2006	Таллинн : Vene Meedia	1 kord nädalas	vene
Вестник Кохтла-Ярве 2004-2006	Кохтла-Ярве ; Jõhvi : Inforing	1 kord kuus.	vene
Кивиыли : 2003-2006	городская газета / Орган Кивиылиского городского собрания и Кивиылиского городского управления	1 kord kuus	vene

Семь : 1993-2007	Таллинн:Merger Meedia	1 kord nädalas	vene
ТВ Парк -Молодежь Эстонии : 2000-2007	Таллинн : Молэс	1 kord nädalas	vene

Allikas: RR nimekiri 2009

3. Järeldused ja diskussioon

Eelnenud ülevaadete põhjal võime järeldada, et võrreldes isegi Euroopa rikaste suurriikidega, on Eesti ajalehtede maastik mitmekesine ja heas seisus.

Uue sajandi algul hakkas päevalehtede üldine trükiarv taas tasakesi kasvama –käsikäes majandusliku edenemisega. Eesti, Iirimaa ja Poola olid ainsad Euroopa maad, kus ajavahemikus 2002-2007 tasuliste päevalehtede levik mitte ei vähenenud vaid suurenes. Maailma lehelugemise tipus olevate maadega võrreldes jäi levik küll kaks korda väiksemaks, kuid oli siiski kaks korda suurem kui Lõuna-Euroopas, olles üsna lähedane näiteks Hollandile. 2007. aastal luges päeva jooksul vähemalt ühte lehte keskmiselt 81% Soome täiskasvanud elanikkonnast, Saksamaal 73% ja Eestis 69% (Vihalemm 2009).

Igati loogiline on see, et vanemaealised loevad noortega võrreldes enam lehti.

Siin on paljuski tegemist traditsioonidega ja harjumusega lehte tellida. Esiteks on teatud vanuses inimestele internet võõras ja ka kättesaamatu. Teiseks on traditsioonidest raske loobuda. On ju pensionieas kodusolevale inimesele hommikune lehega toimetamine üks lisategevus ja ka emotsioon ülejäänud päevaks. Keskendudes veel vanemaealistele, siis rohkelt on näha inimesi ka raamatukogude lugemissaalides.

Barbi Pilvre avaldas EPL online's arvamust, et kui praegused paberlehed tahavad Eestis ellu jääda, peavad nad muutuma. Lootusetu noorte kosimise asemel võiksid tavapärased lehed julgelt orienteeruda vanemale, üle viiekümne aastasele haritlasele ehk sellisele eliidile nagu õpetajad, maa kultuuritöötajad, pigem vanematele naistele maal kui noortele linnameestele. Samal arvamusel on olnud näiteks ka Soome kommunikatsiooniekspertid: traditsiooniline ajaleht püsib tänu vanemale lugejale ja seda tuleb sisu tootes arvestada, nagu sedagi, et üha enam huvitab sellist lugejat kohalik originaalne uudismaterjal. Eestis kinnitab selle mudeli edu Maaleht (Pilvre 2009).

Minu arvates maainimestele, kes elavad keskustest kaugel ning peale teleri ja raadio muu maailmaga suuremat kontakti ei oma, on ajaleht asendamatu infoallikas. Ka siin tuleb mängu n.n. rutiinne rituaal ning postiljon on kindlasti väga oodatud inimene.

Palju on räägitud majanduse jähinemisega seotud ohtudest. Selge on see, et sellistes tingimustes kahaneb reklaamiturg ning oma kulutusi kärpides võivad inimesed loobuda ajalehe soetamisest. Nagu aga eelpool mainitud sai, on vastukaaluks ka teisi argumente, miks paberlehele ka edaspidi lugejaid jagub.

Meediaettevõtted on pidanud vajalikuks teravnenud majanduslikus olukorras vastu võtma ühinemisotsuseid. Eesti Meedia ja Pressinvesti loodud ettevõtte Ühinenud Ajalehed on selle ilmekas näide. Eesti Meedia juhatuse esimees Mart Kadastik ütles ajalehele Postimees antud intervjuus, et senine osaluste jaotus erinevates maakonnalehtedes Eesti Meedia ja nende partneritevahel ei võimaldanud kõiki maakonnalehti võrdselt arendada. Samuti võimaldavat uus struktuur maakonnalehtedel paremini kohanduda halvenenud majandusoludega, mis kajastub paratamatult ka reklaamiturul. Lisaks on ka lihtsam uusi ideid ja arendusi teostada. Näitena tõi Kadastik esile maakonnalehtede internetiportaalide arendamise. (Kadastik 2008)

Trükimeedia suurettevõtted ei varja ka ise, et paberlehtede päevad pole just paremate killast. Trükikodadest andmeid koguva Eesti Ajalehtede Liidu andmetel pole ajalehtede trükiarvuga veel midagi katastroofilist lahti.

Mis puutub paberlehe tulevikku, siis võib väita, et internetimeedia tõus ei ole siiski veel kardetud mõju avaldanud. Loomulikult saab täheldada mõningast tendentsi languse poole, kuid nagu näitavad töö tiraaze käsitlevas osas ära toodud ajalehtede viimaste aastate trükiarvud (Tabel 6), siis paanikaks ei ole siiski põhjust.

Selge on see, et trükiarvu peegeldava numbri ja sama koguse lehtede lugejani jõudmise vahel on olemas lõhe. Üksikmüügist ei pruugi kõik lehed kaubaks minna ja tekibki n-ö loomulik kadu. Sama võib arvata, et tegemist ei ole kogustega, mis erilist mõju omaksid.

Pealtnäha on Eesti paberlehed ja online-väljaanded küllalt sarnased - paberleht on peamine toode ning võrguväljaanne selle mugandatud variant. Tähtsamad uudislood ja pildid on ühed ja samad võrgus ja paberil.

Internet võttis Tartu ülikooli ajakirjandusõppejõu Mart Raudsaare sõnutsi esialgu üle paberlehtede struktuuri ja sisu. Aastal 1995, mil sai alguse enamiku Eesti väljaannete veebiarhiiv, olid ajalehtede veebilehed pelgalt paberlehtede sisu peegeldajaks.

Seejärel lisandusid reaajas edastatavad online-uudised ja ajapikku võtsid võrguväljaanded paberlehtedelt üle kõik: nii Eestis kui ka maailmas oli lausa eesmärgiks, et sar-

naselt paberlehtedega oleks artiklitel internetis ilus kujundus, lisaks fotoseeriad ja infograafikud jne. Kriitilisema poole pealt tuleb tõdeda, et online-meedia ei suuda traditsioonilise ajakirjandusega kõiges võistelda, sest veebilehed ei lähe siiani süvitsi ega paku uurivat ajakirjandust.

Võrguväljaanded said sama kauniks ja kvaliteetseks kui paberajalehed, nii et pigem tekis fenomen, et kehvematel hetkedel võib mõni ajaleht osutada eelmise päeva veebilehe trükitud versiooniks.

Täiesti omaette meediumidena kerkisid peavoolu meedia kõrvale kodanikumeedia, blogsfäär ja sotsiaalsed võrgustikud.

Kuid paberajalehed samal ajal märkimisväärselt ei arenenud. Võib öelda, et ajalehed on maha maganud internet tuleku kui suurima revolutsiooni Gutenbergi ajast saadik.

Selge on see, et elus püsimiseks peavad paberlehed muutuma ja leidma teiste kanalite kõrval enda unikaalse niši. (Larin 2009)

Uudiste funktsiooni võib aga pidada siiski erinevaks, sest võrguväljaandes pikeneb uudise eluiga tänu otsingumootorile kaheksa-üheksa aastani (mida aeg edasi, seda kauem), võrreldes paberlehe mõnepäevase elueaga. Online-väljaanne pakub ka palju rohkem interaktiivsust eelkõige kommentaaride näol (Halliki Harro-Loit 2005).

Olen nõus Halliki Harro väitega, kus ta toob võrguväljaande eelisena paberlehe ees välja materjali hilisema pikaajalise kasutamisevõimaluse. Vaieldamatult on online väljaannete suureks plussiks just sealne info säilimine ning kompaktne kasutusvõimalus ja juurdepääs.

Igapäevaste uudiste lugemise seisukohalt on siin aga kindlasti omad miinused.

Internetist edastavate uudiste puhul jätab soovida kontroll info usaldusväärsuse kohta ning süveneb uudiste jälgimise juhuslikkus ja pinnapealsus. See omakorda muudab pildi toimuvast killustatuks ning raskendab ühiskonna elus orienteerumist ja olulise ebaolulisest eristamist (Vihalemm 2009).

Kirjandusteadlase Tiit Hennoste sõnul on netimeedia lõhkunud klassikalise žanrisüsteemi ja lugude ülesehituse mudelid, võtnud kasutusele paberile sobimatu keele, lisanud uudisväärtusele kommenteerimisväärtused. Ja nende koostöö murendab vana konsensust lugeja ja lehe vahel kiiresti ja järjekindlalt (Hennoste 2009).

Perspektiivis võib online kannibalismi (Otsmann, 2001) täheldada just keskealiste ja vanemate lugejate hulgas. Sellisel juhul on tegemist olukorraga, kus paberlehe lugejate

arv väheneb nende samade väljaannet juures tasuta välja antavate võrguajakirjanduse väljaannete mõjul.

Noorte puhul seda enam väita ei saaks, sest nemad on juba enda jaoks veebikeskkonna avastanud.

Üha rohkem on hakatud rääkima sellest, et et väljaanded kaaluvad paberlehtede sisu eest ka internetis tasu küsida. Näiteks on teatanud Postimees, et paberlehe artikleid ei riputata enam täispikkuses internetti, neile juurdepääsu piirab ka Äripäev. Samuti on hakanud internetis toimivat ärimudelit otsima teised Eesti väljaanded.

Huvitava näitena võiks siinkohal ära tuua Helsingit Sanomat, kus lugejal on võimalus tellida endale ajaleht hoopis elektroonilisel kujul.

Paraku võib inimeste tahte lehte lugeda mõjuda ka sealt saadav negatiivne informatsioon.

Eesti lehtedele on palju ette heidetud lugejatega manipuleerimist. Levinud on võtted, kus meedia teadlikult muudab ja paisutab fakte, vajadusel konstrueerides ise konflikte. Paraku konfliktid siiski müüvad, samas ei soovi näiteks majandussurutisele jalgu jäänud inimesed pidevalt lugeda sellest, et aina hullemaks olukord läheb ja mingit valgust tunneli lõpus niipea näha ei olegi.

Demokraatliku ajakirjanduse missioon, avalikkuse teenimine, on suurenevate kasumimarginaalide nimel kommertspressi poolt kõrvale heidetud. Selle tulemusel on enamus toimetajaid olnud tunnistajaks kulukate, kuid hädavajalike ajakirjanduslike tavade langusele nagu näiteks uuriv ajakirjandus, väliskorrespondendid, suure ja mitmekesise reporterite hulga ülalpidamine ja poliitiliste ning majanduslike võimukohtade suhtes valvekoera ülesannete täitmine. Tänapäeva ajakirjandusel on palju rohkem ühist eliidiga, keda meedia justkui reguleerib, kui avalikkusega, kelle poolt väidetavalt kõneleb (Scott 2005).

Tiit Hennoste, EPL Online:

“Kogumulje määrab see, mida leht välja pakub. Kui sirvin hommikul Hesarit, kuulutavad pealkirjad ja pildid: magage rahulikult, Soome riigis on kõik korras. Kui avan Eesti lehe, karjub näkku: katastroof, kõik laguneb, hävib, peksab, tapab. Lugejatest on saanud kaup.

Eesti lehte iseloomustab hüsteerilisus. Ta ei veena, ta määrab mulle asju pähe. See on klassikaline kollase ajakirjanduse ja laadakaupleja viis. Ja pole siis ime, et lugejate

usaldus on kadunud. Pole vaja kõnelda sellest, kuidas Eesti lehed on parteide sabarakud.”

Eesti ajakirjanduses on kolmekordne kriis. Kolletumise kriis, mis hävitab ajakirjanduse kui ühiskonna valvekoera rolli. Netistumise kriis, mis viib paberlehelte lugejad. Majanduskriis, mis viib reklaami ja rahad (Hennoste 2009).

Kokkuvõte

Ajalehtede nimekirja koostamisel oli aluseks Eesti Rahvusraamatukogu (RR) poolt esitatud väljaannete nimekiri. Selles ei olnud aluseks võetud perioodiliste väljaannete eristamiseks mõeldud tunnuseid, mis eristaksid ajalehed ajalehelaadsetest väljaannetest. Seega oli vaja kõigepealt välja selekteerida lehed, mis vastaksid ajalehe tunnustele.

Töös on ajalehtede klassifitseerimisel aluseks võetud raamatus Meediasüsteem ja meediakasutus (Vihalemm 2004) esitatud kriteeriumid.

Olulisim kriteerium ajalehtede eristamisel ajalehelaadsetest väljaannetest oli see, et väljaanne peab ilmuma vähemalt kord nädalas. Kui ka mõne teise kriteeriumi järgi võiks väljaannet pidada ajaleheks, siis määravaks sai ikkagi ilmumissagedus.

Sarnaselt ajalehtede nimekirjale, on antud töö lisadena ära toodud ka valla- ja linnalehed, erakondade väljaanded, koolide lehed, asutuste ja organisatsioonide väljaanded ning samuti info- ja kuulutustelehed ning saatekavalehed.

Kõige põhjalikum ülevaade on antud valla- ja linnalehtedega seonduvast.

Mainitud nimekirjade koostamisel on kasutatud lisaks RR poolsetele loeteludele ka sealset elektroonilist andmebaasi, maakondade kodulehekülgi, kõnesid vallavalitsustesse, koolidesse, lehtede toimetustesse jne.

Kohalike lehtede eristamisel üleriiklikest väljaannetest tekkis küsimus, et kas ei oleks õigem nimetada kohalikke lehti hoopis kogukonna lehtedeks. Ajalehe nimetamine kogukondlikuks annab laiaulatuslikuma tähenduse, samas kui kohaliku lehe mõiste võib jääda liiga kitsapiiriliseks.

Uuring näitas, et kadunud on mõningad väljaanded ja seda järgmistel põhjustel: muutunud on väljaande nimetused; omavalitsuste ühinemise tagajärjel on väljaanded koondunud; väiksemad lehed liituvad suurematega; kolimine veebikeskkonda.

Võrreldes ajalehtede seisuga viie aasta taguste andmetega, siis on lisandunud 8 väljaannet. Ajalehelaadseid väljaandeid antud töös eelneva perioodiga võrrelda ei saanud, sest vastav nimekiri puudub. Seega on käsitletud vaid ajaperioodi 2004-2008.a.

Ajalehtede tiraazides võib täheldada suurimat langust alates 2009. aastast. 2010. aasta jaanuariks olid langenud ka senini suhteliselt stabiilsetena püsinud lehtede trükiarvud.

Lugejaskonna uurimistulemused olid suhteliselt ootuspärased.

On igati loogiline, et vanem generatsioon loeb rohkem lehti ja noored keskenduvad siiski interneti vahendusel kättesaadavale infole. Võrreldes lugemust 2004 aasta seisuga, siis kõige suurema tõusu olidki teinud lugejad vanuserühmas 60-74. Samas on tendents veebikeskkonna kasutamise suurenemisele ka keskealiste ja vanemate inimeste hulgas.

Eesti ajalehtede head seisu näitasid ka võrdlused teiste riikidega. Ajalehtede maastik on siin võrreldes isegi rikaste Euroopa suurriikidega mitmekesine.

Antud uurimustöö tulemuste põhjal võib järeldada, et kardinaalseid muutusi Eesti meediamaaistikul viimase 5 aastaga toimunud ei olegi.

Erinevate ajalehtede süsteemide uurimise teeb raskeks asjaolu, et nii rahvusvaheliselt kui ka Eesti siseselt on klassifikatsioonid erinevad. Kui Rahvusraamatukogu peab ajalehtedeks kõiki väljaandeid k.a. ajalehelaadseid väljaandeid (Vihalemm 2004), siis Eesti Ajalehtede Liit annab ülevaate ainult enda liidu liikmetest.

Seega on ka erinevatesse rahvusvahelistesse uuringutesse koondatud andmed sageli ebatäpsed.

Summary

The system of Estonian newspapers and newspaper-like publications in 2004-2008

The compilation of the list of newspapers is based on the list of publications submitted by the National Library of Estonia (NLE). To distinguish periodical publications, the characteristics to define newspapers from newspaper-like publications have not been taken into account. Hence, it was needed to select newspapers which would correspond to the characteristics of a newspaper.

In current thesis, the basis of classifying newspapers is the criteria given in the book “Media Systems and Media Use” (Vihalemm 2004).

The most important criterion to define newspapers from newspaper-like publications was that the publication must be issued at least once a week. Although, considering some other criterion a publication may be considered as a newspaper, the frequency of publication was determining.

Similarly to the list of newspapers, the given thesis has brought out as annexes the rural municipality and town newspapers, party publications, school newspapers, agency and organisation publications, also, the newsletters and advertisement newspapers and television guides.

The most thorough overview is made about rural municipality and town newspapers. While compiling the referenced lists, in addition to NLE lists, their electronic database, county websites, phone calls to rural municipality governments, schools, editorial offices, etc, were used.

While defining local newspapers from national publications, a question was raised if it would be more correct to name the local newspapers as community newspapers. Naming a newspaper communal gives a broader meaning, while the definition as a local newspaper may be too narrow.

The study showed that some publications have disappeared and that on the following reasons: changing the names of publications; due to the merger of local governments

the publications have concentrated; smaller newspapers join the bigger; moving to the web.

Comparing the state of newspapers with data of five years ago, 8 new publications have emerged. In the given thesis, comparing newspaper-like publications with the previous period was not possible due to the lack of adequate list. Therefore, only the period of 2004-2008 has been dealt.

The biggest downfall of the circulation of newspapers may be seen since 2009. To January in 2010, even the circulation of relatively stable newspapers had dropped.

The readership study results were relatively expected.

It is logical that the older generation reads more newspapers and the young; nevertheless, tend to concentrate on the information from the internet. Comparing reading to the situation in 2004, the biggest increase was in the age group of 60-74. Yet, there is a tendency to the increase of the web usage amongst the middle-aged and older people, too.

The good state of Estonian newspapers is also shown in the comparisons with other countries. The landscape of newspapers in Estonia is various even comparing to other rich European powers.

The conclusion based on the results of given study is that there are no cardinal changes in Estonian media landscape during the last 5 years.

Studying different systems of newspapers is impaired by the circumstance that the classifications differ internationally and internally. While National Library of Estonia considers all publications, including newspaper-like publications, as newspapers (Vihalemm 2004), the Estonian Newspaper Association only gives an overview about the members of its union.

Therefore, the data collected in different international studies is often imprecise.

Kirjandus ja allikad

- Ajalehe Sirp veebiväljaanne www.sirp.ee
- Balcytiene, A (2008). Challenges for professional journalism. On tripartite identity of the Baltic media and its impact on media performance. *Informacijos Mokslai*, vol.47: 46-49.
- Brikse, I & Zelce, V (2008). The Latvian media in the new millennium: Trends in development, content and usage and the emergence of a community of media users. *Informacijos Mokslai*, vol 47: 93-109.
- Eesti Ajalehtede Liidu veebileht www.eall.ee
- Eesti Meedia veebileht www.eestimeedia.ee
- Eesti Meedia ühendas maakonnalehed ettevõttesse Ühinenud Ajalehed (2008). *Postimees*, 10. september, URL (kasutatud oktoober 2009) <http://www.postimees.ee/?id=32373>
- ETV veebileht www.etv.ee
- Heinapuu, O. (2009). PwC: ajalehed püsivad elus veel pikka aega, kuigi seis on kehv. *EPL*, 28. aprill, URL (kasutatud jaanuar 2010) <http://www.epl.ee/artikkel/466915>
- Hennoste, T. (2009). Mis on saand sest meediast? *Vikerkaar*, 4/5: 127-134.
- Hennoste, T. Esinemine ETV, Vabariigi Kodanikud 26.01.2010.
- Hõbemägi, P. Esinemine TV3, Värske Ekspress, 07.01.2010.
- Internet World Stats, Internet Usage in Europe www.Internetworldstats.com
- Juraite, K. (2008). Media power in the Lithuanian news market reconsidered. *Informacijos Mokslai*, vol 47: 126.
- Kasmel, A. (2008). Kogukonna võimestumine. Esitlusmaterjal, Rahvatervise Instituut, Tartu Ülikool, Tartu.
- Larin, L. (2009). Kuuldused ajalehtede kadumisest on ennatlikud. *EPL*, 20. juuli, URL (kasutatud jaanuar 2010) <http://www.arileht.ee/artikkel/473798>
- Lauristin, M., Vihalemm, P., Uus, S., Peegel, J. (1987) Rajoonileht ja lugeja. Eesti Raamat, Tallinn.
- Luik, H. Esinemine ETV saates *Kahekõne* 19.09.2009.
- Malmi, K. (2008). Eesti ajalehtede süsteem aastatel 2004-2008. Seminaritöö, Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut, Tartu Ülikool, Tartu.
- McQuail, D. (2003). McQuaili massikommunikatsiooni teooria, Tartu Ülikooli kirjastus. Tartu.
- Pilvre, B. (2009). Ajaleht rätsepatööna: õlekõrs uppujale. *EPL*, 21. november, URL (kasutatud jaanuar 2010) www.epl.ee/artikkel/483132
- Saar Poll *Trükimeedia uuringud 2004-2008* www.saarpoll.ee
- Suni, R. (2008). Valla ja linnalehe toimetaja käsiraamat. MTÜ Ajakirjanduse uurimis- ja koolituskeskus, Põltsamaa: Vali Press.
- TNS Emor *Eesti meediauuringud 2004-2008* veebileht www.emor.ee
- Turu-uuringute AS veebileht www.turuuuringud.ee
- Tähismaa, I. (2003) Online uudised Eesti ajalehtedes. Bakalaureusetöö, Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut, Tartu Ülikool, Tartu.
- Vahemaa, K. (2003). Muutuv Virumaa Teataja ja lugeja ootused oma lehele. Bakalaureusetöö. Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikool, Tartu.(käsikiri).

- Vihalemm, P. (2009). Kursuse “Eesti meediasüsteem ja meediakasutus” konspekt. TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.
- Vihalemm, P. (2010). Kursuse “Eesti meediasüsteem ja meediakasutus” konspekt. TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.
- Vihalemm, P. (2004). Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis 1965-2004. TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
- World Association of Newspapers (2003-2009). World Press Trends 2003, 2005, 2008, 2009. Pariis.

LISA 1

Eesti Rahvusraamatukogu andmetel seisuga dets. 2008 ilmunud ajalehed

Üleriigilised ja maakondlikud päevalehed

Üleriigilised				
Väljaanne/ ilmumisaasta	Tiraaz (tuh)	Väljaandja	Ilumissagedus	Keel
Postimees 1991-	65,4	Tallinn : Postimees	6 korda nädalas (E-L)	eesti
Õhtuleht 2000-	58,2	Tallinn : SL Õhtuleht	6 korda nädalas (E-L)	eesti
Eesti Päevaleht 1995-	34,9	Tallinn : Eesti Päevalehe AS	6 korda nädalas (E-L)	eesti
Äripäev 1989-	21,3	Tallinn : Äripäeva Kirjastus	5 korda nädalas (E-R)	eesti
Postimees vene k. 2005-	12,9	Таллинн: Postimees	5 korda nädalas	vene
Vesti dnja : 2004-	7,6	Таллинн : Jüri Vilmsi Sihtkapital	5 korda nädalas	vene
Molodjozh Estonii 1956-		Таллинн : Moles	6 korda nädalas (E-L)	vene
Maakondlikud				
Tartu Postimees 1993-	23,9	Tartu : Postimees	5 korda nädalas (E-R)	eesti
Pärnu Postimees 1988-	14,9	Pärnu : Pärnu Postimees,	5 korda nädalas (T-L)	eesti
Sakala 1988-	10,4	Viljandi : Sakala Kirjastus,	5 korda nädalas (T-L)	eesti
Virumaa Teataja 1993-	7,8	Rakvere : Viru Press	5 korda nädalas (T-L)	eesti
Põhjarannik/Sev. P.b 1990-	7,4	Kohtla-Järve : PR Põhjarannik	5 korda nädalas (T-L)	eesti/ vene
Meie Maa 1989-	7,3	Kuressaare : Saaremaa Raadio	5 korda nädalas (T-L)	eesti
Oma Saar 1992-	3,0	Kuressaare : Oma Saar	5 korda nädalas (T-L)	eesti

2-3 korda nädalas ilmuvad maakondlikud lehed

Väljaanne/ ilmumisaasta	Tiraaz (tuh)	Väljaandja	Ilmumissagedus	Keel
Harju Elu 1992-	2,5	Tallinn : Harel	2 korda nädalas (T;R)	eesti
Hiiu Leht 1997-	2,9	Kärdla : Saaremaa Raadio	2 korda nädalas (T;R)	eesti
Koit 1953-	3,3	Põlva : Põlva Koit,	3 korda nädalas (T;N;L)	eesti
Lääne Elu 1989-	4,3	Haapsalu : Lääne Elu	3 korda nädalas (T;N;L)	eesti
Nädaline 1992-	3,2	Rapla : Nädaline	3 korda nädalas, (T;N;L)	eesti
Valgamaalane 1988-	3,4	Valga : Litero	3 korda nädalas (T;N;L)	eesti
Järva Teataja 1989-	5,5	Paide: Järva Teataja Kirjastus	3 korda nädalas	eesti
Vali Uudised 1994-	2,0	Põltsamaa : Vali Press	2 korda nädalas (K;L)	eesti
Vooremaa 1989-	3,1	Jõgeva : Seitung	3 korda nädalas (T;N;L)	eesti
Wõrumaa Teataja 1995-	5,3	Võru : Võru Teataja	3 korda nädalas (T;N;L)	eesti
Виру проспект 2007-	3,0	Нарва : Prospekt- Media	2 korda nädalas	vene
Силламяэский Вестник 1989-	1,0	Силламяэ : Силламяеский Вестник	3 korda nädalas (T;N;L)	vene
Нарвская Газета 1991-		Нарва : NG-Leht	2 korda nädalas	vene
Tasuta				
Linnaleht Tallinn 1997-	30,0	Tallinn : AS Linnaleht	2 korda nädalas(K-R)	eesti
Linnaleht vene k. 2005-	20,0	Таллинн : AS Linnaleht	2 kord nädalas(K-R)	vene

Üleriigilised ja maakondlikud nädalalehed

Üleriigilised				
Väljaanne/ ilmumisaasta	Tiraaz (tuh)	Väljaandja	Ilumissagedus	Keel
Eesti Ekspress 1989-	38,7	Tallinn : Eesti Ekspressi Kirjastus	1 kord nädalas (N)	eesti
Sirp 1991-	5,0	Tallinn : SA Kultuurileht	1 kord nädalas (R)	eesti
Õpetajate Leht 1930-	3,8	Tallinn : SA Kultuurileht	1 kord nädalas (R)	eesti
Terviseleht 1993-	3,5	Tallinn : Terviseliin	1 kord nädalas (K)	eesti
Maaleht 1987-	50,2	Tallinn: Maaleht	1 kord nädalas (N)	eesti
Eesti Kirik 1990-	2,1	Tartu : EELK	1 kord nädalas (K)	eesti
Kesknädal 1999-	6,0	Tallinn : Jüri Vilmsi Sihtkapital	1 kord nädalas (K)	eesti
Nelli Teataja 1988-		Tallinn :Leju & Co	1 kord nädalas (R)	eesti
Videvik 1990-	5,0	Tallinn : Ajaleht Videvik	1 kord nädalas (N)	eesti
Denj za dnjom 1991-	12,0	Таллинн : Den za Dnjom Kirjastus	1 kord nädalas (R)	vene
MK Estonija 2004-	11,0	Таллинн : Nord Print,	1 kord nädalas (K)	vene
ME Subbota 1998-		Tallinn: Moles	1 kord nädalas (L)	vene
Деловые Ведомости 1996-	5,7	Таллинн : Äripaeva Kirjastus	1 kord nädalas (K)	vene
Maakondlikud				
Elva Postipoiss 1994-	1,7	Elva : Elva Postipoiss	1 kord nädalas (R)	eesti
Kuulutaja 1997-	1,1	Rakvere : AveC Kirjastus	1 kord nädalas (R)	eesti
Lõunaleht 2002-	6,5	Võru : Hansekon	1 kord nädalas (N)	eesti
Narva Postiljon 2004-		Narva : NG-Leht	1 kord nädalas (L)	eesti
(Lääne) Harju Ekspress 1995	5,0	Keila: Taims Grupp	1 kord nädalas	eesti
Sõnumitooja 1994-	1,9	Kiiu (Harju maakond) : Sõnumitooja	1 kord nädalas (K)	eesti

(Virumaa) Nädalaleht 1994-	21,0	Rakvere : VNL Press Haldus	1 kord nädalas (R)	eesti
Pärnu Börs 1999-	15,0	Pärnu : Pärnu Postimees	1 kord nädalas (E)	eesti
Türi Rahvaleht 1989-	1,1	Türi : Türi Rahvaleht	1 kord nädalas (R)	eesti
Нарва. 1995-	11,0	Нарва : Tšupova	1 kord nädalas (N)	vene
Нарвская Неделя 1997-	10,0	Нарва : PR- Пыхьяранник	1 kord nädalas (L)	vene
Пярнуский Экспресс 1995-		Пярну : Pärnu Ekspress	1 kord nädalas (R)	vene
Референт / Referent : 2004-	11,5	Tallinn : Privaatinfo	1 kord nädalas (E)	Vene /eesti
Walk эстонско-латв. газета. 2003-	1,07	Валга : WALK	1 kord nädalas	vene
Panorama 2006	30,0	Tallinn: Telereklaami OÜ	1 kord nädalas	vene
Panorama 1998		Pärnu: Nila	1 kord nädalas (N)	vene
Спорт 2008-		Таллинн : SKP Media	1 kord nädalas	vene
(Силламяэский) Курьер 2005-	6,0	Силламяэ : Tšupova	1 kord nädalas (N)	vene
Tasuta				
1 Leht 2007-	16,0	Viljandi : Sakala Kirjastus	1 kord nädalas	eesti
1 Leht 2008-	10,0	Võru : Ühinenud Ajalehed	1 kord nädalas	eesti
Tartu Ekspress 2007-	20,0	Tartu : Tartu Ekspress	1 kord nädalas	eesti
Linnaleht Pärnu 2000-	10,0	Pärnu : AS Linnaleht	1 kord nädalas (R)	eesti
Linnaleht Tartu 2000-	15,8	Pärnu : AS Linnaleht	1 kord nädalas (R)	eesti

Lisa 2

Valla –ja linnalehtede nimekiri

Harjumaa

Aegviidu Aeg: Aegviidu valla sõltumatu leht
Aegviidu Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus.

Harku Valla Teataja
Tallinn: Profimeedia, 1997-
2 korda kuus.

Jõelähtme: vallaleht
Jõelähtme Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus. (Elanikele tasuta)

Keila Leht: Keila nädalaleht
SA Keila Leht, 2007-
1 kord nädalas.

Keila: linna info leht
Keila linnavalitsus, 2001-
1 kord kuus.

Kiili Leht: Kiili Valla ajaleht (tasuta)
Kiili Vallavalitsus, 1994-1996, 2002-
1 kord kuus

Koduvald: Saue valla sõnumileht
Saue Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus (v.a. juuli).

Kose Teataja: Kose Vallavalitsuse ajaleht
Kose Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus.

Kõue Kuulutaja: Kõue Vallavalitsuse infoleht.
Kõue Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus.

Loksa Elu: Loksa linnaleht (ka vene keeles)
Loksa Linnavalitsus, 2003-
1 kord kuus.

Maardu Teataja/ Вестник Маарду: Maardu linna leht
Maardu Linnavalitsus, 2000-
2 korda kuus.

Muuga Info/ Муга Инфо

Maardu Linnavalitsus, 2005-
3 korda aastas.

Neemekene: Neeme küla häälekandja

Neeme Külaavalitsus, 2002-2005.
3-4 korda aastas.

Oma Poolsaar: Ihasalu ja Neeme küla ajaleht

Neeme Naiste Rannavalve selts, 2007-
4 korda aastas

Oma Vald: Kernu valla leht

Kernu Vallavalitsus, 1994-
5-9 korda aastas.

Rae Sõnumid: Rae valla ametlik väljaanne

Rae Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Rae Valla Ajaleht: sõltumatu kuuväljaanne

Jüri: s.n., 2007-2008.
1 kord kuus.

Saku Sõnumid: Saku valla leht

Saku Vallavalitsus, 1994-
2 korda kuus

Saue Sõna: Saue Linnavolikogu ja Saue Linnavalitsuse infoleht

Editor Grupp, 1989-
2 korda kuus

Teataja: Nissi valla ajaleht

Nissi Vallavalitsus, 1994-
4-5 korda aastas

Vasalemma Vald: infoleht

Vasalemma Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus.

Vasalemma Vald/ Вазалеммская волостная управа: infoleht

Vasalemma Vallavalitsus, 1999-
1 kord kuus.

Viimsi Teataja: Viimsi valla ajaleht

Eesti Ekspressi Kirjastus, 1989-
2 korda kuus

Hiiumaa

Emmaste Valla Leht: Emmaste vallavolikogu ja vallavalitsuse ajaleht
Emmaste Vallavalitsus, 1992-
10 korda aastas

Kohvilähker: Kärkla linna leht
Kärkla Linnavalitsus, 1995-
1-3 korda aastas.

Kõrgessaare Valla Teataja: omavalitsuse infoleht
Kõrgessaare Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus

Käina Kuller: Käina vallaleht
Käina Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus

Pühalepa Teataja: Pühalepa valla väljaanne
Pühalepa Vallavalitsus, 1994-1995, 1997, 2000-2001, 2004-
1 kord kuus

Ida-Virumaa

Aseri Valla Leht: Aseri Vallavolikogu ja Vallavalitsuse häälekandja.
Aseri Vallavalitsus, 2003-
1 kord kuus.

Avinurme Valla Leht
Avinurme Vallavalitsus, 1997-
6 korda aastas

Illuka Valla Sõnumilaegas
Illuka Vallavalitsus, 1999-
1 kord kuus.

Jõhvi Teataja
PR Põhjarannik, 1992-
1 kord kuus

Город: Нарвский еженедельник Telereklaami OÜ, 2004-
1 kord nädalas.

Kohtla-Järve Teataja:
Kohtla-Järve: Inforing, 2004-2006
1 kord kuus

Вестник Кохтла-Ярве

Kohtla-Järve: Inforing, 2004-2006

1 kord kuus.

Kiviõli Linna Leht: Kiviõli linna volikogu ja linnavalitsuse häälekandja.

Kiviõli Linnavalitsus, 2003-2006.

1 kord kuus

Kohtla Valla Teataja

Kohtla Vallavalitsus, 2003-

2-3 korda aastas.

Linn: nädalaleht / toimetaja A. Sussar.

Inforing, 2005.

1 kord nädalas (laupäeviti).

Lüganuse Valla Leht

Lüganuse Vallavalitsus, 1999-

4 korda aastas.

Maidla Sõnumitooja: Maidla valla leht

Maidla Vallavalitsus, 2003-

2-7 korda aastas.

Meie Keskkel: Iisaku valla leht

Iisaku Muusika ja Kirjanduse Selts, 1999-

6 korda aastas.

Meie Reede: Kiviõli linna leht

Kiviõli Linnavalitsus, 2008-

2 korda kuus

Mäetaguse Elu

Mäetaguse Vallavalitsus, Atsalama Maarahvaseltsi Teabetuba, 1995-

1 kord kuus.

Narva-Jõesuu/ Нарва-Йыэсуу: Narva-Jõesuu linna ametlik väljaanne

Narva-Jõesuu Linnavalitsus, 2007-

1 kord kuus.

Püssi Linna Leht

Püssi Linnavalitsus, 2006-

4 korda aastas.

Sonda Sõnumid

Sonda Vallavalitsus, 2003-

3 korda aastas.

Toila Valla Leht

Toila Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus

Tudulinna vallaleht

Tudulinna Vallavalitsus, 2002-
1 kord kuus

Vaivara Kaja

Vaivara Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus

Vaivara Kaja (vene keeles)

Vaivara Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus

Varja Küla Leht

PR Põhjarannik, 2006-
Ebaregulaarne.

Кивийли : городская газета

Кивийлиское городское управление, 2003-2006
1 kord kuus

Jõgevamaa**Jõgevamaa**: Jõgeva Maavalitsuse infoleht.

Jõgeva Maavalitsus, 2005-
3 korda aastas.

Jõgeva Linna Leht: Jõgeva Linnavolikogu ja -valitsuse häälekandja

Jõgeva Linnavalitsus, 1998-
1 kord kuus.

Jõgeva Valla Teataja

Jõgeva Vallavalitsus, 2003-
1 kord kuus

Kasepää Teataja

Kasepää Vallavalitsus, 1996-
Iga viie nädala tagant.

Mustvee Linna Leht

Mustvee Linnavalitsus, 2007-
1 kord kuus

Mustvee Teataja

Mustvee Linnavalitsus, 1996-2007.
1 kord kuus

Pala Valla Teataja

Pala Vallavalitsus, 2004-

1 kord kuus

Palamuse Valla Teataja

Palamuse Vallavalitsus, 2003-

1 kord kuus

Puurmani Uudised: Puurmani Valla Infoleht

Puurmani Vallavalitsus, 1996-

1 kord kuus.

Saare Valla Teataja

Saare Vallavalitsus, 2004-

1 kord kuus

Sõnumileht: Tabivere valla leht

Tabivere Vallavalitsus, 1995-

1 kord kuus.

Torma Valla Teataja

Torma Vallavalitsus, 2004-

1 kord kuus

Järvamaa**Ambla Vallaleht**

Kalurileht, 1993-

1 kord kuus.

Imavere Sõnumid: Imavere valla leht

Imavere Vallavalitsus, 1992-

1 kord kuus.

Jaani Teataja: Järva-Jaani valla leht

Järva-Jaani Vallavalitsus, 1988-

5-8 korda aastas

Kodukaja: Albu valla ajaleht

Albu Vallavalitsus, 1992-

1 kord kuus.

Koeru Kaja : Koeru valla ajaleht

Koeru Vallavalitsus, 1994-

1 kord kuus.

Koigi Vallaleht

Koigi Vallavalitsus, 1995-

1 kord kuus.

Lehtse: Lehtse vallaleht
Lehtse Vallavalitsus, 1988-2005
1 kord kuus

Paide Linnaleht: Linnavolikogu ja Linnavalitsuse infoleht
Kalurileht, 1994-
1 kord kuus

Paide Valla Teataja: Paide vallaleht
Kalurileht, 2004-
1 kord kuus

Roosna-Alliku Valla Leht
Roosna-Alliku Vallavalitsus, 1996-2005.
1 kord kuus

Sõnumiallikas: Roosna-Alliku valla infoleht
Roosna-Alliku Vallavalitsus, 2006-
1 kord kuus.

Türi Valla Külaleht
Türi Vallavalitsus, 2004-
Ebaregulaarne.

Vallaleht: Kareda valla infoleht
Kareda Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus.

Väätsa Valla Teataja: Väätsa valla leht
Väätsa Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus

Läänemaa

Haapsalu Teataja
Haapsalu Linnavalitsus, 2002-
6 korda aastas.

Hanila Valla Infoleht
Hanila Vallavalitsus, 1997-
2-3 korda aastas.

Martna Valla Uudised
Kalurileht, 2005-
4 korda aastas.

Kullamaa Valla Ajaleht
Kalurileht, 1996-
6 korda aastas

Lihula Teataja: Lihula valla ajaleht
Lihula Vallavalitsus, 2003-
1 kord kuus.

Rotala: Ridala valla leht
Ridala Vallavalitsus, 1996-
1-2 korda aastas.

Noarootsi Valla Infoleht
Noarootsi Vallavalitsus 1998-
1 kord kuus

Nõva valla infoleht
Nõva Vallavalitsus, 1989-
1 kord kuus

Oru valla teabeleht
Oru Vallavalitsus, 1992-
keskmiselt 6 korda aastas

Risti Ekspress: Risti Vallavalitsuse väljaanne
Risti Vallavalitsus, 2004-
3 korda aastas

Taebla Infoleht
Taebla Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus

Lääne-Virumaa

Avanduse Valla Kaja
Avanduse Vallavalitsus, 1996-2005.
1 kord kuus.

Haljala Kihelkonna Leht
VR Kirjastus, 2006-
Ebaregulaarne.

Haljala Valla Sõnumid
Haljala Vallavalitsus, 1992-
1 kord kuus.

Kodukant: Kadrina valla ajaleht
Kadrina Vallavalitsus, 1992-
1 kord kuus.

Koduvalla Sõnumid: Vinni valla leht
Vinni Vallavalitsus, 1990-
1 kord kuus.

Külaelu: Lääne-Virumaa külade ühenduse MTÜ Virumaa Lootus infoleht
Virumaa Lootus, 2003-
1 kord aastas.

Laekvere Valla Sõnumid
Laekvere Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Meie Kodu: Kunda linna ajaleht
Kunda Linnavalitsus, 1994-
1 kord kuus.

Rakvere Valla Sõnumid
Rakvere Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus

Rakvere Sõnumid: Rakvere linna ajaleht
Rakvere Linnavalitsus, 2004-
1 kord kuus

Rägavere Valla Leht
Rägavere Vallavalitsus, 1999-
2-4 korda aastas.

Saksi Valla Leht
Saksi Vallavalitsus, 1992-2005.
1 kord kuus.

Sõnumed: Tapa valla ajaleht
MTÜ Arenduskoda, 1990-
1 kord kuus

Тапаськие Вести: Tapa valla ajaleht
MTÜ Arenduskoda, 2000-
1 kord kuus

Ühinemise Sõnumed :
MTÜ Arenduskoda, 2004-2005.
4 korda aastas.

Sõmeru Sõnumid: Sõmeru valla ajaleht
Sõmeru Vallavalitsus, 1989-
1 kord kuus.

Tamsalu Ajaleht
Tamsalu Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus

Vihula Valla Leht

VR Kirjastus, 1996-

1 kord kuus

Viru-Nigula Teataja

Viru-Nigula Vallavalitsus, 1995-

1 kord kuus

Väike-Maarja Valla Infoleht

Väike-Maarja Vallavalitsus, 1992-

1 kord kuus (v.a juulikuu).

Põlvamaa**Ahja Valla Teabeleht**

Ahja Vallavalitsus, 1999-

4 korda aastas.

Kanepi Teataja: Kanepi vallavalitsuse ja volikogu ajaleht

Kanepi Vallavalitsus, 2007-

1 kord kuus

Sassi Sõnumid: Kõlleste valla seitung

Kõlleste Vallavalitsus, 2004-2006

2 korda aastas

Kõlleste: Kõlleste valla leht

Kõlleste Vallavalitsus, 2006-

leht 4 korda aastas

Laheda Valla Sõnumid: Põlvamaa Laheda valla infoleht

Laheda Vallavalitsus, 2002-

1 kord kuus

Meie Vald: Vastse-Kuuste valla ajaleht

Vastse-Kuuste Vallavalitsus, 1997-

1 kord kuus.

Oma Vald: Valgjärve Vallavalitsuse leht

Valgjärve Vallavalitsus, 1997-

4 korda aastas

Poloda Helü: Mikitamäe valla häälekandja

Mikitamäe Vallavalitsus, 1994-

6-8 korda aastas

Põlva Linna Teataja: Põlva Linnavalitsuse ja -volikogu infoleht

Põlva Linnavalitsus, 2006-

1 kord kuus.

Räpina Rahvaleht: Räpina vallavolikogu ja vallavalitsuse häälekandja
Räpina Vallavalitsus, 2004-
1 kord kuus.

Setomaa: rahva leht
Setomaa Valdade Liit, 1995-
2 korda kuus

Valgus: Orava valla leht
Orava Vallavalitsus, 1997-
4-6 korda aastas.

Valla Teataja: Mooste valla ajaleht
Mooste Vallavalitsus, 2005-
4 korda aastas

Valla Teated: Põlva valla ajaleht
Põlva Vallavalitsus, 2003-
1 kord kuus

Värska Valla Sõnumid
Värska Vallavalitsus, 2004-
4 korda aastas.

Pärnumaa

Are Valla Leht: Are valla ajaleht
Are Vallavalitsus, 2002-
1 kord kuus

Junnumaa Kuukiri: Koonga valla leht
Koonga Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus

Kaldad: Tori valla ajaleht
Tori Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Kihnu Leht: Kihnu valla infoleht
SA Avatud Kihnu Fond 1997-
1 kord kuus.

Koduvald: Häädemeeste valla ajaleht
Häädemeeste Vallavalitsus, 1991-
2 korda kuus

Lavassaare Vallaleht: Lavassaare valla ajaleht
Lavassaare Vallavalitsus, 2007-
4 korda aastas

Oma Leht: Tahkuranna valla ajaleht
Tahkuranna Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus

Paikuse Postipaun: kuni su küla veel elab, elad sina ka...
Paikuse Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus.

Pärnu : Pärnu linna ajaleht
Veebimees OÜ, 2006-
1 kord kuus

Пярну
Veebimees, 2007-
1 kord kuus

Saarde Sõnumid: Saarde kihelkonna häälekandja
Saarde Vallavalitsus, 1999-
1 kord kuus.

Sauga Sõnumid: Sauga valla leht
Kalurileht, 1994-
1 kord kuus

Sindi Sõnumid: Sindi Linnavalitsuse leht
Sindi Linnavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Surju Sõnumid: Surju valla leht.
Kalurileht, 2001-
1 kord kuus.

Tuleviku Nimel: Audru valla ajaleht
Audru Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Tõstamaa Tuuled: Tõstamaa valla ajaleht
Tõstamaa Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Valla Teataja: Halinga valla teataja
Halinga Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Varbla Valla Infoleht
Varbla Vallavalitsus, 1997-
1 kord kuus.

Vändra Teataja: Vändra alevi ja valla ajaleht
Vändra Alevivalitsus, 1997-
1 kord kuus

Raplamaa

Juuru Valla Teataja
Juuru Vallavalitsus, 1992-
1 kord kuus

Järvakandi Kaja: Järvakandi Vallavalitsuse leht
Järvakandi Vallavalitsus, 1991-
1 kord kuus

Kaiu Valla Teataja
Kaiu Vallavalitsus, 1985-
10 korda aastas.

Kohila: Kohila valla infoleht
Kohila Vallavalitsus, 2000-
1 kord kuus.

Käru Vallaleht
Käru Vallavalitsus, 2004-
1 kord kuus.

Märjamaa Nädalaleht: Märjamaa valla infoleht
Märjamaa Vallavalitsus, 1991-
1 kord nädalas.

Raikküla Valla Leht
Raikküla Vallavalitsus, 1996-
7-9 korda aastas

Rapla Teataja: Rapla valla leht
Rapla: Rajakaar, 1990-
1 kord kuus

Valla Vaatleja: Kehtna valla ajaleht
Kehtna Vallavalitsus, 1993-
7-10 korda aastas

Vigala Sõnumid: Vigala valla ajaleht
Vigala Vallavalitsus, 2000-
1 kord kuus.

Saaremaa

Kaarma Elu

Kaarma Vallavalitsus, 1993-
3-6 korda aastas

Kaja: Valjala valla infoleht

Valjala Vallavalitsus 1994-
6 korda aastas.

Koduvald: Leisi valla volikogu väljaanne

Leisi Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus.

Kraater: Pihla valla infoleht

Pihla Vallavalitsus, 1999-
6-8 korda aastas.

Kärla Teated

Kärla Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Lümanda Valla Teataja

Lümanda Vallavalitsus, 1995-
6 korda aastas.

Muhulane

Muhu Vallavalitsus, 1990-
1 kord kuus.

Mustjala Ex'press: Mustjala Vallavalitsuse väljaanne.

Mustjala Vallavalitsus, 2003-
3-4 korda aastas

Orissaare Teataja

Orissaare Vallavalitsus, 1990-
1-4 korda aastas

Pöide Valla Infoleht

Pöide Vallavalitsus, 1997-
1 kord kuus.

Salme Valla Infoleht

Salme Vallavalitsus
1 kord kuus

Torgu Valla Leht

Torgu Vallavalitsus, 1995-
1 kord kuus.

Vallaelu: Laimjala valla teabeleht

Laimjala Vallavalitsus 1997-
6 korda aastas

Tallinn**Haabersti Postipoiss/ Курьер Хааберсти:** Haabersti Linnaosa Valitsuse ajaleht

Kirilille Kirjastus
ilmub 1 kord kuus aastast 1993

Harku Valla Teataja: Harku Vallavalitsuse infoleht

Profimeedia, 1997-
2 korda kuus.

Kesklinna Sõnumid: Tallinna Kesklinna Valitsus

Meedium, 2003-
1 kord kuus.

Kristiine Leht: Kristiine Linnaosa ajaleht

Vitaadvert, 2001-
1 kord kuus.

Lasnamäe Leht/ Газета Ласнамяэ: Lasnamäe Linnaosa Valitsuse infoleht

Uued Tuuled, 2000-
1 kord kuus

Nõmme Sõnumid

Nõmme Linnaosavalitsus, 1997-
2 korda kuus

Pealinn

Tallinna Linnakantselei, 1999-
2 korda kuus

Pirita: Pirita linnaosa leht

Pirita Linnaosa Valitsus, 1993-
1 kord kuus

Põhja-Tallinna Sõnumid

Põhja-Tallinna Linnaosa Valitsus, 2001-
1 kord kuus.

Столица

Таллиннская городская канцелярия, 2000-
2 korda kuus

Tartumaa

Alatskivi: Alatskivi valla leht
Alatskivi Vallavalitsus, 1995-
1 kord kuus

Tartu Valla Kuukiri
Tartu Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Kallaste: linnaleht
Kallaste Linnavalitsus, 1998-
2-3 korda aastas.

Kodu Uudised: Luunja valla infoleht
Luunja Vallavalitsus, 1997-
1 kord kuus.

Kodused Uudised: Vara valla infoleht
Vara Vallavalitsus, 1999-
Kord kahes kuus

Koduvald: Kambja valla ajaleht
Kambja Vallavalitsus, 1995-
1 kord kuus

Konguta Valla Teataja: Konguta valla leht
Konguta Vallavalitsus, 1997-
1 kord kuus.

Meie Kodu: Mäksa valla infoleht
Mäksa Vallavalitsus, 2000-
1 kord kuus.

Nõo Valla Leht: Nõo Vallavalitsuse ja vallavolikogu leht
Nõo Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Olevik: Ülenurme valla leht
Ülenurme Vallavalitsus, 1997-
1 kord kuus.

Puhja Valla Leht: Puhja Vallavolikogu ja Vallavalitsuse leht
Puhja Vallavalitsus, 1997-
1 kord kuus.

Rannu Valla Leht
Rannu Vallavalitsus, 1999-
1 kord kuus.

Rõngulane: valla infoleht
Rõngu Vallavalitsus, 1998-
1 kord kuus.

Sõnumitooja: sõltumatu Konguta valla ajaleht
VL Kodukoht Konguta, 2005-
4 korda aastas.

Teataja : Haaslava valla infoleht
Haaslava Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus.

Valla Elu: Tähtvere valla kuukiri
Tähtvere Vallavalitsus, 1998-
1 kord kuus

Vallakaja: Laeva valla infoleht
Laeva Vallavalitsus, 1998-
6-9 korda aastas.

Võnnu Valla Infoleht
Võnnu Vallavalitsus 1998-
6 korda aastas

Valgamaa

Hummuli Uudised
Kalurileht, 2006-
4 korda aastas.

Karula Kuller: Karula valla rahva leht
Karula Vallavalitsus, 2003-
4 korda aastas.

Otepää Teataja : Otepää, Palupera, Puka ja Sangaste ümbruskonna häälekandja
Otepää Vallavalitsus, Palupera Vallavalitsus, Puka Vallavalitsus, Sangaste
Vallavalitsus, 1989-
2 korda kuus.

Põdrala Teataja: Põdrala valla ajaleht
Põdrala Vallavalitsus, 1997-
4 korda aastas.

Sangaste: Sangaste valla ajaleht
Sangaste Vallavalitsus, 1999-
5-7 korda aastas

Taheva Häälekandja

Taheva Vallavalitsus, 1997-
4 korda aastas.

Tõlliste Teataja: Tõlliste valla leht

Tõlliste Vallavalitsus, 1994-
1-3 korda aastas

Helme-Tõrva Elu

Helme Vallavalitsus ja Tõrva Linnavalitsus, 1997-
1-2 korda kuus

Viljandimaa**Infoleht**

Vastemõisa Vallavalitsus, 1996-2005.
1 kord kuus.

Karksi Sõna: Karksi valla infoleht

Karksi Vallavalitsus, 1996-
1 kord kuus

Kolga-Jaani: Kolga-Jaani valla leht

Kolga-Jaani Vallavalitsus, 1998-
1-2 korda aastas.

Kõo Vallaleht: Kõo Vallavalitsus

Kõo Vallavalitsus, 2002-
1 kord kuus, 2003-

Kõpu: Kõpu valla infoleht

Kõpu Vallavalitsus, 1998-
5-8 korda aastas

Leole: Suure-Jaani valla ajaleht

Suure-Jaani Vallavalitsus, 2000-
1 kord kuus.

Lõuna-Mulgimaa: Abja ja Halliste valla ning Mõisaküla linna infoleht

Abja ja Halliste Vallavalitsused, Mõisaküla linnavalitsus, 1994-
1 kord kuus (v.a juuli).

Metsküla Elu: külaleht

Metsküla küla: s.n., 1995-
1-2 korda aastas.

Oma Vald: Pärsti vallavolikogu, vallavalitsuse ja hallatavate asutuste infoleht.

Kalurileht, 1997-
1 kord kuus.

Paistu Valla Info.

Pärnu : Kalurileht, 1988-
2-4 korda aastas.

Saarepeedi Sõnumid: Saarepeedi valla infoleht
Saarepeedi Vallavalitsus, 1998-
Kord kahes kuus.

Tarvastu Teataja: Tarvastu valla ajaleht
Tarvastu Vallavalitsus, 1995-
1 kord kuus.

Viiratsi Valla Kuukiri
Viiratsi Vallavalitsus, 1993-
1 kord kuus

Viljandi: Viljandi Linnavalitsuse ajaleht
Viljandi Linnavalitsus , 1999-
1 kord kuus

Võhma Linnaleht
Võhma Linnavalitsus, 1996-
1 kord kuus.

Võrumaa

Antsla Valla Leht : Antsla vallavalitsuse ja vallavolikogu ajaleht.
Võru Teataja, 1994-
2-3 korda aastas.

Lasva Sõnum: infoleht
Lasva Vallavalitsus 2005-

Võru Linna Leht
Võru Linnavalitsus, 2004-
1 kord kuus.

Võru Valla Teataja
Võru Vallavalitsus, 1997-
6 korda aastas.

Oma Vald: Meremäe valla ajaleht
Kalurileht, 2004-
4 korda aastas.

Rõuge valla infoleht
Rõuge Vallavalitsus, 2004-
2 korda kuus

Sõmerpalu Sõnumid: Sõmerpalu valla ajaleht
Sõmerpalu Vallavalitsus, 1997-
4 korda aastas.

Uma leht: Võromaa rahva uman keelen kuuleht
Lehte toetab riiklik programm “Lõuna-Eesti keel ja lultuur”. 2001-
Iga kahe nädala tagant teisipäeviti

Urvaste Valla Leht
Urvaste Vallavalitsus, 1994-
1 kord kuus

Varstu Valla Infoleht
Varstu Vallavalitsus, 2006-
1 kord kuus

Vastseliina Külade Ühenduse Teadaandmised
Vastseliina Külade Ühendus, 2006-
Ebaregulaarne.

Vastseliina Valla Teated
Vastseliina Vallavalitsus, 2004-
1 kord kuus.

LISA 3

Ettevõtete ja organisatsioonide väljaanded

HARJUMAA

Kaja : Eesti Maanaiste Ühenduse infoleht

Saku: Eesti Maanaiste Ühendus, 1999-

1-4 korda aastas.

Eesti Sporthobuste Kasvatajate Selts : infoleht.

ESKS, 200-?-2008.

5 korda aastas.

Eesti Talu : Eestimaa Talupidajate Keskliidu info- ja nõuandeleht

ETKL, 2004-

1 kord kuus.

Euroopa Liit : teave põllumehele

Eestimaa Talupidajate Keskliit, 2001-2003.

1 kord kuus.

KõlaKoda : Saue kodanikuühenduste häälekandja

Hepter Grupp, 2006.

4 korda aastas.

Külajutud

MTÜ Juminda Külaselts, 2006-

2-4 korda aastas.

Külaline : Harjumaa Külade Ühenduse infoleht.

Harjumaa Külade Ühendus, 2004?-

1 kord aastas

Maardu Sõnumid/ Маардуские Ведомости : AS Maardu Elamu ajaleht / газета АО

Маарду Эламу .

MTÜ Kõuekuulutaja, 2005-

1 kord kuus.

Priius : endiste represseeritute ühtne infoleht

Murtud Rukkilille Ühing, 2006-

4 korda aastas.

Püha Jüri : Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Jüri koguduse häälekandja

EELK Jüri kogudus, 2002-

2-4 korda aastas.

Rukkilill : Murtud Rukkilille Ühingu teataja.

MRÜ, 2003-

2-3 korda aastas.

Solidaarsus/ Солидарность : Paldiski Territoriaalametiühingu Solidarnost ajaleht/
газета Палдиского Территориального Профессионального Союза.
Solidarnost, 2005-
1 kord kuus.

Uudised.
Kesko Agro, 200-?-
1-2 korda aastas

Новости
АО Локсаская Судоверфь, 1998-
4-5 korda aastas

HIUMAA

Kodukandi Leht
Ühendus Hiiumaa Kodukant, 2005-
1 kord kuus.

Loide : Luidja Haridusselts Edu ajaleht
Luidja Haridusselts Edu, 1999-
1-2 korda aastas

IDA-VIRUMAA

Eesti Kaevur :
Eesti Põlevkivi, 1975-
2 korda kuus.

Õpimets : Eesti Koolimetsade Ühenduse häälekandja
EKÜ, 2004-

Парламентские коридоры : редактор Михайл Стальнухин
Narva, 2004.
Ilmub 15. jaanuarist 2004

Kirde Экспресс
Tšupova, 1999-2006
1 kord nädalas (neljapäeval).

Родительская газета :
OÜ Prospekt-Media, 2006-
4 korda aastas

Тапаские Вести :
Arenduskoda, 2000-
1 kord kuus

Шахтер Эстонии
Ээсти Пылевкиви, 1975-
2 korda kuus.

JÕGEVAMAA

Esku Külaseltsi piirkonna leht
Esku Külaselts, 2006-
1 kord aastas.

Jõgevamaa Ärileht
Seitung, 1998-
2 korda kuus

JÄRVAMAA

Jwa : Järva Tarbijate Ühistu teabeleht
Järva Tarbijate Ühistu, 1989-
4 korda aastas

Veimevaka Teataja
Järvamaa Rahvakunsti Ühing Veimevakk, 1999-
1 kord aastas

LÄÄNEMAA

Oma Rada
MTÜ Läänemaa Laste- ja Noorte Nõustamiskeskus, 2007-
1 kord aastas.

LÄÄNE-VIRUMAA

Kunda Nordic : Heidelberg Cement Group : infoleht
Kunda Nordic Tsement, 2003-
4 korda aastas

LEADER infoleht
MTÜ Arenduskoda, 2007-
Ebaregulaarne.

Pistik : ...et lühis ei tekiks
Rakvere Avatud Noortekeskus Rakvere: Torni, 2003-
Ebaregulaarne.

PÕLVAMAA

Käre Lõke:
Käre 2006-
Ebaregulaarne.

Tervise Edendaja : Põlva maakonna terviseedendusliku programmi osa
Põlva Maavalitsus, 2004-

PÄRNUMAA

Aktuaalne

Eesti Autokoolide Liit, 2005-
2 korda aastas.

Eliisabet : Pärnu Eliisabeti koguduse ajaleht
Pärnu Eliisabeti kogudus, 1990-
1 kord aastas.

Jakobi Pühapäev : Pärnu-Jakobi koguduse ajaleht
Pärnu-Jaagupi : Pärnu-Jakobi kogudus, 2005-
Ebaregulaarne.

Kalurileht : kalandusleht.
Kalurileht, 1999-
1 kord kuus

Koduloolane

Pärnumaa Koduloolaste Selts, 2002-
3-4 korda aastas.

Kyne : sihtasutuse Kihnu Kultuuriruum kvartalileht.
Kihnu Kultuuriruum, 2005-
1 kord aastas, 2007-

Pärnu Haigla Leht

SA Pärnu Haigla, 2003-
2 korda aastas.

Pärnumaa Keskkonnaleht

Pärnumaa Keskkonnateenistus, 2005-
4 korda aastas

Pärnumaa Laulupäev : Pärnumaa Laulu Päevaleht ; pühendatud 105 aasta möödumisele esimesest laulupeost
Pärnu Linnavalitsus, 2005-
1 kord aastas.

Pärnumaa Terviseleht / Pärnu maakonna Uimastiennetusnõukogu.
Pärnu : Pärnu maakonna Uimastiennetusnõukogu, 2005-
1 kord aastas.

Põhja-Liivi uudised : ühtlustatud piiriülene kaitsekorraldus ja seire Põhja-Liivi kaitsealadel kui tugi kohalikule arengule
Häädemeeste vallavalitsus, 2004-
1 kord aastas

Roheline Häädemeeste : Häädemeeste roheliste häälekandja
EER Häädemeeste rakk, 2007-
1 kord kuus.

RAPLAMAA

EELK Juuru Mihkli Koguduse Leht
EELK Juuru Mihkli kogudus, 2001-
1-3 korda aastas.

EELK Rapla Maarja-Magdaleena Koguduse Leht
EELK Rapla Maarja-Magdaleena kogudus, 2001-
4 korda aastas.

ES-QTC : Eesti raadioamatöörade teataja
MTÜ Eesti Raadioamatöörade Ühing, 1990-
2-3 korda aastas

Mahtra Kuller : Mahtra Rahvakooli kuuleht
Mahtra Rahvakool, 2006-
1 kord kuus.

SAAREMAA

Infoleht
Kuressaare Ametikool, 200-?-
1 kord nädalas.

Kodukirik : EELK Kuressaare Laurentiuse kiriku ajakiri
EELK Kuressaare Laurentiuse kogudus, 1996- .
1 kord aastas

Kultuuri Valgel : Saaremaa raamatu- ja loodusesõprade väljaanne / Saaremaa Raamatuklubi, Saarte Roheline Liikumine, Eesti Looduskaitse Selts, Saaremaa osakond
Saaremaa Raamatuklubi, 2001-
1 kord kuus.

KoduMaja.
Saaremaa Raadio, 1999-
6 korda aastas

Maleva Teataja
KL Saaremaa malev, 1997-
5 korda aastas

Saaremaa Kodukant

Saaremaa Kodukant, 2003-
1 kord aastas.

Saaremaa Suvi

Saar & Truuväart, 1994-
1 kord aastas

Saarte Suvenädal

Saaremaa Raadio, 1993-
1 kord nädalas (suvekuudel).

TALLINN**3M Mosaiik:** 3M Eesti kliendileht

3M Eesti, 2000-
1 kord aastas.

4FUN: Eesti Hasartmängude Korraldajate Liidu väljaanne.
Eesti Hasartmängude Korraldajate Liit, 2007-
Ebaregulaarne.

Ajalehe Leht: näidisajaleht

Eesti Ajalehtede Liit, 1998-
2-4 korda aastas.

Agent

Eesti Kunstimuuseum, 2004-
4 korda aastas

Aken

Eesti Noorteühenduste Liit, 2004-
4 korda aastas

Auris: infoleht

Eesti Vaegkuuljate Liit, 1995-
6 korda aastas

Auris: infoleht (vene keeles)

Эстонский союз слабослышащих, 2006-
2-3 korda aastas.

Bridžileht: Eesti Turniiribridžiliidu häälekandja

Eesti Turniiribridžiliit, 1969-
1 kord kuus

Bülletään/ The Bulletin: Kesk- ja Ida-Euroopa Regionaalne Keskkonnakeskus / The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe.

Tallinn: REC Estonia, 1995-
6 korda aastas.

Diplomaatia

Kultuurileht, 2003-

1 kord kuus

E-õppe Uudiskiri: e-Õppe Arenduskeskus; toimetaja Kerli Kusnets.

e-Õppe Arenduskeskus, 2006-

6 korda aastas.

EAK Infoleht

Eesti Akrediteerimiskeskus, 2004-

2 korda aastas.

EAKL Teataja : Rahva Leht

Eesti Ametiühingute Keskliit, 1989-2004

2 korda kuus

Eesti Kesk-Aasia ja Kaukaasia Lambakoerte Tõuühingu infoleht

Eesti Kesk-Aasia ja Kaukaasia Lambakoerte Tõuühing, 2000-

2 korda aastas.

Eesti Kvaliteediühingu Infoleht Tallinn

Eesti Kvaliteediühing, 1992-1993, 1999-

1-2 korda aastas

Eesti L Teave

Rahvusvaheline Lions-klubide Organisatsiooni Eesti Piirkond (D-120), 1992-

2-3 korda aastas.

Eesti Lastearstide Seltsi Sõnumid

Eesti Lastearstide Selts, 1990-

4 korda aastas.

Eesti Lastevanemate Liidu infoleht

Eesti Lastevanemate Liit, 2004-

1 kord kuus.

Eesti Laulumees : Eesti Meestelaulu Seltsi ajaleht

EMS, 1989-

1 kord aastas

Eesti Lihasehaigete Seltsi infoleht

ELS, 1995-

4 korda aastas

Eesti Matkaliidu Teataja

EML, 1994-

3 korda aastas

Eesti Pank : teabeleht / Eesti Panga informatsiooniosakond

Eesti Pank, 1994-

8 korda aastas

Eesti Rootsi Ühingu Teataja/Estnisk-Svenska Föreningens Nyheter

ERÜ, 1993-

1-2 korda aastas.

Eesti Skautide Ühingu Uudised.

Eesti Skautide Ühing, 1995-

1 kord kuus.

Eesti Tervishoiutöötajate Ametiühingute Liit/ Federation of Estonian Healthcare Professionals Unions

ETTAL, 1994-

2 korda aastas

Eesti Ämmaemandate Ühingu Häälekandja

Eesti Ämmaemandate Ühing, 1997-

1 kord aastas

EFS info

Eesti Filmi Sihtasutus, 2003-

2-4 korda aastas.

Ehitus : infoleht / AS Äripäev

Tallinn : Äripäev, 2005-

2 korda kuus.

Ehitustoode : infoleht

Äripäeva Kirjastus, 2006-

1 kord kuus.

Elektrileht : Eesti Energia kliendileht

Postimees, 1999-2006.

4 korda aastas

Elektrileht : издание для клиентов Eesti Energia

Postimees, 2006?.

4 korda aastas.

Elisa: kliendileht

Elisa, 2001-

1 kord kuus.

Elisa: газета клиентов

Elisa, 2001-

1 kord kuus.

Elukaar : Sotsiaalministeeriumi eakate poliitika komisjoni väljaanne
Sotsiaalministeerium, 1998-
1 kord kuus.

EMSL infoleht
Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit, 1994-2008.
2-4 korda aastas

EMTS infoleht : Eesti Muusikateaduse Seltsi infoleht
Eesti Muusikateaduse Selts, 1992-
1 kord aastas.

ENUT-i Uudised : Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskuse väljaanne
Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus, 1999-
1-2 korda aastas

ENUT News : newsletter of Estonian Women's Studies and Resource Centre
Estonians Women`s Studies and Resource Centre, 1999-
3 korda aastas.

Epifanio : tasuta kultuurileht
Epifanio, 2005-
4 korda aastas.

ERKAS : Eesti Regionaalse ja Kohaliku Arengu Sihtasutuse leht
Eesti Regionaalse ja Kohaliku Arengu Sihtasutus, 2007.
Ebaregulaarne.

Expo Teataja
Express Post, 2005-
2 korda aastas.

Expo Teataja (vene k.)
Express Post, 2005-
1 kord aastas.

Farmacia (Apteek 5+)
Patrika, 2004-2007
2 korda aastas

Fastleader. A4 : kuidas juhtida teisi ja ennast kiirel ajal
Eesti Konverentsikeskus, 2005-2006.
1 kord nädalas.

Fenno-Ugria Infoleht
Fenno-Ugria Asutus, 1994-2008.
4 korda aastas

Finantsjuhtimine : infoleht

AS Äripäev, 2005-

1 kord kuus.

Fookus : Elcoteq Tallinna siseleht

Editor Grupp, 1998-

1 kord kuus.

Friis : Tallinna noorteleht

2005-2006

1 kord kuus

G4SPress : G4S Eesti infoleht.

G4S Eesti, 1994-

6 korda aastas.

GWB : G. W. Berg OÜ infoleht

G. W. Berg, 1997-

1-3 korda aastas.

Hansa Paper : Hansapanga siseleht.

Hansapank, 2007-

4 korda aastas.

Наšahhar/Хашахар : издание Еврейской общины Эстонии и Общинного Центра "Дор ва Дор"

Еврейская община Эстонии, 1988-

Ebaregulaarne.

Heureka!

Eesti Euroopa Liikumine, 2004-2005

Ebaregulaarne.

Herald :

BLRT Grupp / Profil Invest OÜ, 2002-

2 korda aastas

IDEE : AS ID-Balti infoleht

ID-Balti, 1997-

1-2 korda aastas.

Ilmapuu : Keskkonnaministeeriumi siseleht

Keskkonnaministeerium, 1998-

6 korda aastas.

Industry News : masina- ja metallitööstuse uudised / Ama-Prom Group.

Best Press, 2004-

4 korda aastas.

Industry News : mašinerupniecības un metālrupniecības jaunumi / Ama-Prom Group.
Inreko press, 2007-
4 korda aastas.

Industry News : mašīnu ir metālo apdorojimo pramonēs naujienas / Ama-Prom Group.
Inreko press, 2007-
4 korda aastas.

Industry News : новости машиностроительной и металлоработывающей промышленности / Ama-Prom Group.
Inreko Press, 2007-
4 korda aastas.

Infokiri
Raamatupidaja.ee, 2002-
1-2 korda aastas.

Infoleht
Eesti Raudtee, 1999-
1 kord kuus, 2007-

Infoleht
Vennad-Dahl, 2004-
1-3 korda aastas.

Infoleht
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, 2004-
1 kord kuus.

Infoleht : abiks onkoloogilisele haigele / ette valmistatud MTÜ Tallinna Kohanemiskeskuse Danko poolt
Danko, 1998-
1 kord aastas

Infoleht (vene keeles)
Eesti Raudtee, 2002-
1 kord kuus, 2007-
2-4 korda aastas

Infoleht : Sclerosis Multiplex'i Ühingu häälekandja
Eesti Sclerosis Multiplex'i Ühing, [199-?]-

Informoj de Esperanto-Asocio de Estonio
Esperanto-Asocio de Estonio, 1989-
4 korda aastas

Infotilk : kõigile AS Tallinna Vesi töötajatele.
Tallinn, 2001-
1 kord kuus.

Intellektuaalse Omandi Infokiri

TÜ Õigusinstituut, 2003-2005.

1 kord aastas.

The International : business, law, politics & media : a quarterly journal published in Tallinn by the International University Concordia Audentes

International University Concordia Audentes, 2003-2005.

4 korda aastas.

JCI : Junior Chamber International Estonia : Worldwide Federation of Young Leaders and Entrepreneurs

ENK, 1996-

2-4 korda aastas.

IT ja Side : infoleht

Äripäeva Kirjastuse AS, 2005-

1 kord kuus.

Kaubamaja Teavitaja

Tallinna Kaubamaja, 1995-

6 korda aastas, 2003-

Karjäärituul : praktiku sõnumitooja

Karjäärinõustamise Teabekeskus, 2004-

4 korda aastas.

KesKus

Originaalne Keskus, 1995-

1 kord kuus

Ketu : Eesti Psoriaasiliidu häälekandja

Eesti Psoriaasi Liit, 1994-

4 korda aastas

Kinnisvaraturu Ülevaade

Kinnisvaraekspert, 1999-

2 korda aastas.

Kliendileht: SEB Pank

Corpore, 1998-

2 korda aastas

Kliendileht

Arco Vara, 2001-

2 korda aastas.

Kohtulahendid : infoleht

Äripäev AS, 2007-

1 kord kuus (v.a. juuli ja august).

Kortsleht : rohelistelt rohelistele .
MTÜ Kortsleht, 2007-2008.
1 kord kuus

Kuulutaja : Tallinna Kütte siseleht
AS Tallinna Soojus, 1998-2003, 2006.
Ebaregulaarne.

Külmaleht
Eesti Külмалиит, 2005-
1 kord aastas.

Legal update : the Baltic States
Sorainen Law Offices, 19--?-
5-6 korda aastas.

Lihaturg
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, 1999-
4 korda aastas, 2001

Maaelu Heaks
Põllumajandusministeerium, 2005-
4-6 korda aastas. 1 kord kuus

Maailma Otsani: EKNK Misjonikeskuse häälekandja
EKNK, 2000-
2-4 korda aastas.

Maardu Ekspress
MA Kinnisvara Invest OÜ, 2007-
1 kord kuus.

Maasport : Eesti Maaspordiliidu "Jõud" infoleht
EMSL Jõud, 2002-
3 korda aastas.

Meditšiiniuudised
Äripäev, 2002-
2 korda kuus (teisipäeval).

Merevägilane : Mereväe ajaleht
Mereväebaas, 2000-
7 korda aastas.

Mesinik : mesinduse infoleht
Eesti Mesinike Liit, 1996-
6 korda aastas, 2004-

Metroo : kultuurileht
Nullid ja Ühed, 2007-
1 kord kuus

Metropoolia : Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku häälekandja
EAÕK Kirjastus, 2001-
6 korda aastas.

Metropoolia Noorteleht : Eesti Õigeusu Noorte Liidu väljaanne
EÕNL, 2004.
Ilmus 1 number

Metsamees
RMK, 2000-
1 kord kuus.

Metsatulu : metsaomaniku infoleht
Stora Enso Mets, 2007-
2 korda aastas.

Mind to Mind : AS Papyrus kliendileht.
AS Papyrus, 2001-
2-4 korda aastas.

Misjoni Failid : EELK Misjonikeskuse sõbraleht
EELK Misjonikeskus, 2003-
2-3 korda aastas.

Movies.ee
2001-2004
4 korda aastas

Naiste Autoleht
Presshouse, 2004.
2 korda aastas

Noortekogu Leht : Keskerakonna noortekogu infoleht.
Eesti Keskerakonna Noortekogu, 2007-
Ebaregulaarne.

OK : Ole Kaine! :
Ühendus Alkoholivaba Eesti, 2003-
1-2 korda aastas

PaberMINUT : www.minut.ee
Minut, 2005.
Ebaregulaarne.

Piimaturg

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, 1999-
4 korda aastas

Piirivalveleht : Piirivalveameti väljaanne

Piirivalveamet, 1999-2007.

6 korda aastas.

Pinkcafe :

Kiss Media, 2004-2005

6 korda aastas.

Point : noorteleht

Tallinna Noorsootöökeskus, 2006-2007

1 kord kuus

110Policy Analysis : publication of Praxis center for policy studies.

Praxis, 2002-

1 kord aastas.

Poliitikaanalüüs : Poliitikauuringute Keskuse Praxis väljaanne.

Praxis, 2002-

3 korda aastas

Portfolio : SEB ärikliendileht

Corpore, 2000-

2 korda aastas.

Post :

Unmuzzled, 1993-2005.

5 korda nädalas, 2005.

Ei ilmunud 1997-2004

Postisarv : AS-i Eesti Post infoleht

Eesti Post, 1994-

1 kord kuus.

Preemia : Seesami kliendileht

Seesam, 2002-

1-2 korda aastas.

PromFest : Pärnu Rahvusvaheline Ooperimuusika Festivali ajaleht / Pärnu

International Opera Music Festival

MTÜ PromFest, 2006-

1 kord aastas.

Puhtalt Sinule! : puhastuse ajaleht

ESS Puhastus, 2004.

Põlvnemislugu : seltsi oma ajaleht
Eesti Genealoogia Selts, 1997-
6 korda aastas.

Pöff
Pimedate ÖÖde Filmifestival, 2006.
(2-6 korda aastas)

Pyladese Laagrileht.
Eesti Pyladese Liit, 2002-2005

Regionaalhaigla Kuukiri
Editor Grupp OÜ, 2001-
1 kord kuus.

Roheline Värav : rohelise kultuuri ajaleht
Säästva Arengu Planeerimise ja Tehnoloogiate Sihtasutus, 2001-
1 kord kuus

Ruupor
Integratsiooni Sihtasutus, 2001-2005
4 korda aastas.

Sabasõnumid : lemmikloomaomaniku infokiri : uudiseid kuuti ja diivanile
Magnum Veterinaaria, 2003?-2004?.
2 korda aastas.

Scanner : Scandic Eesti kliendileht
Scandic Hotels Eesti, 2000-
5-6 korda aastas.

Schengen : Siseministeeriumi infoleht.
Siseministeerium, 2007.
Ebaregulaarne.

Selveri Sõnumid.
Selver, 2002-
2 korda kuus.

Sinu Mets : metsaomaniku õppeleht / SA Erametsakeskus
Maaleht, 2003-
4 korda aastas

Staadion : Eesti Kergejõustikuliidu infoleht.
Eesti Päevaleht, 2000-
4-6 korda aastas

Studioosus : TTÜ tudengileht
TTÜ üliõpilasesindus, 2001-
1 kord kuus.

Sõdurileht : Kaitsejõudude Peastaabi väljaanne
Kaitsejõudude Peastaap, 1994-
2 korda kuus

Sõidurõõm : United Motorsi infokiri
KPMS & Partner, 2003-
5-6 korda aastas.
Sõprus : julgete filmide kino
Sõprus, 2004-
1-2 korda aastas.

Taninfo
Tallinna Avatud Noortekeskus, 2003-2004
1 kord kuus.

Teabeleht
Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioon, 2003-
3 korda aastas.

Teataja : BLRT Grupp
Profil Invest OÜ, 2000-
2 korda aastas.

Teataja : Eesti Kaubandus-Tööstuskoja häälekandja
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, 2001-
2 korda kuus.

Teataja
Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, 1998-
2 korda aastas.

Teeleht/ The Road Paper : Tallinn-Tartu maantee infoleht.
Maanteeamet, 2007.
4 korda aastas.

Teravilja- ja Õlikultuuride Turg
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, 1999-
4 korda aastas

Tervislikud Nõuanded Metsamoori Varasalvest : rahvalikud retseptid kõikidest
haigustest
Evalota, 2007-
1 kord kuus.

Totalisaator : kõik hobuste võiduajamistest
Tallinn , 2007-
2 korda kuus.

Tramm Troll : Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise infoleht
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis, 2003-
1 kord kuus.

Transport ja Logistika : infoleht
Äripäev, 2004-
1 kord kuus (v.a. juulis ja augustis).

Tsoon
Teater NO99 [jne.], 2007-
Ebaregulaarne

TundRuudus : noorteleht
Realister Media, 2008-2009
2 korda kuus

Tänapäev : kõik Eesti kirjastused
Tänapäev, 2002-
4 korda aastas.

Töö Hääl : tööturusüsteemi ajaleht
TTA, 2004-2005
1 kord aastas.

Tööjõuturg : infoleht
AS Äripäev, 2006-
1 kord kuus.

Töörõõm : Transpordi Ametiühingu infoleht
Transpordi Ametiühing, 2005-
4 korda aastas.

Vangla Ekspress
Justiitsministeerium, 2005-
Ebaregulaarne.

Veeleht : kõikidele Tallinna elanikele
AS Tallinna Vesi, 2003-
2 korda aastas.

Veondussõnumid : Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsiooni (ERAA)
häälekandja.
ERAA, 1998-
2 korda kuus.

Visioon
Äripäeva Kirjastus, 2002-2008
1 kord kuus

Viuu : ACE Logistics kliendileht : professionaalsed logistilised lahendused üle maailma.

ACE Logistics, 1999-
1-2 korda aastas.

Вестник

Profil Invest, 2000-
1-3 korda aastas.

Вестник Эстонской Торгово-промышленной палаты : издание Эстонской Торгово-промышленной палаты
Эстонская Торгово-промышленная палата, 2002-
8-10 korda aastas.

До Края Земли... : EKNK Misjonikeskuse häälekandja
EKNK Välismisjon, 2002-
4 korda aastas.

Журнал Клиентов / SEB Pank
Corpore, 2000-
2 korda aastas

Здоровье для Всех.
Viideks, 1995-
1 kord kuus.

Мир Православия : ежемесячная газета Эстонской Православной Церкви Московского Патриархата / НКО "Премия им. Ф. М. Достоевского" =
MTÜ "Fjodor Dostojevski Nimeline Preemia" 1998-
1 kord kuus.

Сельский Вестник
Põllumajandusministeerium, 2006-

Tendency : молодежная газета для всех / Молодёжь Европы.
Эстонское бюро Молодёжь Европы, 2005-
1 kord kuus.

Трамвай Троллейбус : информационная газета Таллиннского Трамвайно-Троллейбусного объединения
Таллиннское Трамвайно-Троллейбусное объединение, 2003-
1 kord kuus.

Финансовый Менеджмент : инфовыпуск
AS Äripäev, 2006-
1 kord kuus.

Шенген : информационный листок
Siseministeerium, 2007.
Ebaregulaarne.

Экономист Менеджер : газета Силламяэского института экономики и управления
Силламяэский институт экономики и управления, 2003-
1-3 korda aastas.

Эмоция : информационный журнал United Motors
KPMS & Partner, 2003-
6 korda aastas

TARTUMAA

Ajakaja : Eesti Kehalise Kasvatuse Liidu teabeleht
Eesti Kehalise Kasvatuse Liit, 1995-
8-9 korda aastas

Curare : Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi ametlik häälepael
TÜ Kirjastus, 1998-
4 korda aastas

Eesti Eest Võitluses Toona ja Täna : infoleht Tartu
Vabadusvõitlejate Ühendus, 200-?-
2 korda aastas.

Eesti Kalakasvataja : Eesti Kalakasvatajate Liidu infoleht
Eesti Kalakasvatajate Liit, 1991-
3-4 korda aastas

Eesti Psühholoogide Liidu Laualeht
Eesti Psühholoogide Liit, 1989-
1-2 korda aastas

Eesti Põllumees : Eesti Põllumeeste Keskliidu ajaleht
Eesti Põllumeeste Keskliit, 2004-
1 kord kuus

Eesti Üliõpilasleht :
SA Üliõpilasleht, 1999-
1-2 korda kuus

Emajõe Veevärk: Infoleht
Emajõe Veevärk, 2006-
Ebaregulaarne

EMÜ Sõnumid
Eesti Metsaülemate Ühing, 1993-
5-7 korda aastas.

Füsioterapeut : Eesti Füsioterapeutide Liidu infoleht
EFL, 2004-
4 korda aastas.

Gaidide Infoleht : Eesti Gaidide Liidu väljaanne
Tartu : Eesti Gaidide Liit, 1999-
1 kord kuus.

Helme Sõnumid
MTÜ ABC Arendus, 2006-
4 korda aastas

Ilma Valgus : EELK Tartu Maarja koguduse infoleht.
Tartu Maarja kogudus, 2000-
4 korda aastas.

Inkeri :
Viron Inkerinsuomalaisten Liitto 1993-
1 kord kuus.

JKK Sõnumid : Jõudluskontrolli Keskuse infoleht.
Jõudluskontrolli Keskus, 2004-2006.
4 korda aastas.

JKK Sõnumid Lihaveisekasvatajale : Jõudluskontrolli Keskuse infoleht.
Jõudluskontrolli Keskus, 2007-
4 korda aastas.

JKK Sõnumid Piimaveisekasvatajale : Jõudluskontrolli Keskuse infoleht.
Jõudluskontrolli Keskus, 2007-
4 korda aastas.

JKK Sõnumid Seakasvatajale : Jõudluskontrolli Keskuse infoleht.
Jõudluskontrolli Keskus, 2007-
4 korda aastas.

Kas kõik on õpitud? : koolitus- ja arendusfirma SELF II kliendileht.
Avatar, 2005-
2 korda aastas

Keskkonnaleht
Tartumaa Keskkonnateenistus, 2004.
2 korda aastas

Kliinikumi Leht : siseleht
TÜ Kliinikum, 1998-
1 kord kuus.

Küla Teataja.

SA Maarja Küla, 2006-
1-2 korda aastas.

Laulukuller : Eesti Segakooride Liidu ajaleht

Eesti Segakooride Liit, 1995-
3 korda aastas.

Loomakasvataja VetPost : infoleht

Dimela, 1994-
2-4 korda aastas.

Meie Metsa Heaks : Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse infoleht metsauuendajale.

Seitung, 2004?-
1 kord aastas.

Mida Teeme Ühiselt? : Kambja seltside häälekandja

Kambja Pereklubi, 2006-
Ebaregulaarne

Müürileht : Tartu ja maailma kultuurileht

Genealistide Klubi, 2008-
5 korda aastas

Naerata! : apteekrite ja apteegikülastajate häälekandja

Apotheka, 2004-
3 korda aastas

Noor Supilinn

MTÜ Noor Supilinn, 2004-
2 korda aastas.

Nõustaja : Eesti Konsulentide Ühingu infoleht

Eesti Konsulentide Ühing, 1996-
2-3 korda aastas

PRIA Uudised : Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet / Estonian

Agricultural Registers and Information Board

PRIA, 2003-
1-3 korda aastas.

Rahvuslik Koguja : Põllumeeste Kogu ja Tartu Rahvuslaste Klubi väljaanne

Põllumeeste Kogu, 1997-
1-2 korda aastas

Ravimiinfo Bülletään : sõltumatu väljaanne

Ravimiamet, 1995-
2 korda aastas

Rääk : Eesti Rohelise Liikumise teabeleht.
Eesti Roheline Liikumine, 2004-
3 korda aastas.

Saatuse Teed : Ropka-Karlova päevakeskuse häälekandja
Tartu Puuetega Inimeste Koda, 2003-
1 kord kuus.

Supilinna Tirin
Supilinna Selts, 2003-
1 kord aastas.

Sõbra Silmad : hoolsa omaniku uudiskiri
Dimela, 1999-2009.
2-3 korda aastas.

Tartumaa Põllumees : Tartumaa Põllumeeste Liidu infoleht.
Tartumaa Põllumeeste Liit, 1997-
6-8 korda aastas.

Veskikelluke : mittetulundusühingu Hea Algus väljaanne.
MTÜ Hea Algus, 2000-
Ebaregulaarne.

Värat
Eesti Rahva Muuseum, 2007-
2 korda aastas

Õigeusk Eestis : Eesti õigeusklike leht / Püha Platoni ja Püha Issidori Õigeusu
Vennaskond.
Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik, 2001-
1 kord kuus.

Глаза Друга : вестник заботливого хозяина
АО Димела, 1999-2009.
2 korda aastas.

VALGAMAA

Kuulutaja : kristlik leht
Kuulutaja Ühing, 1989-
1 kord kuus, 1993-

Sidewalk : tsirgukeste elust.
Tsirguliina Keskkool, 2000-
2-3 korda aastas.

TANK Noorteleht
TANK, 2004.

Valgamaa Arenguagentuuri Infoleht.
LõunaLeht, 2006-
1-2 korda aastas.

VILJANDIMAA

Jõhvikas : Soomaa Sõprade Seltsi infoleht Tipu
Soomaa Sõprade Selts, 1998-
3-4 korda aastas.

Kodukant Viljandimaa : infoleht
Kodukant Viljandimaa, 1996-
1 kord aastas.

Mulgi Talu : Viljandi Talupidajate Liidu infoleht
Viljandi Talupidajate Liit, 1995-
6 korda aastas

Mulke Sõna : Mulkide Seltsi väljaanne
Mulkide Selts, 2003-
1 kord aastas.

Oma Maa : Kaitseliidu Lõuna-Eesti malevate häälekandja
Kaitseliidu Sakala Malev, 2000-
1 kord kuus.

Pärsti Keskkonnaleht : keskkonnainfo igasse kodusse
Kalurileht, 1998-
2-6 korda aastas.

Ugandi : Võru koolipoiste põrandaalune leht aastast 1945
Viljandi : s.n., 1945-
Ebaregulaarne.

VÕRUMAA

EELK Urvaste Püha Urbanuse Koguduse Infoleht.
EELK Urvaste Püha Urbanuse Kogudus, 2000-
1-2 korda aastas

Kodurada : loodus- ja kodulooline teabeleht Varstu ja Mõniste kandi rahvale
ELKS, 2000-
2 korda aastas

Tarupettäi : Karula Rahvuspargi infoleht
Karula Rahvuspark, 1999-
4 korda aastas.

Uma Leht : Võromaa rahva uman keelen leht
MTÜ Võro Selts VKKF, 2000-
2 korda kuus (teisipäeval)

Viruskundra : Võrumaa kultuurileht
Antikvariaat Viruskundra, 1989-
1-4 korda aastas, 2001-

Võrumaa Arenguagentuuri Infoleht.
LõunaLeht, 2003-
1-2 korda aastas.

Võrumaa Talupidajate Liidu Infoleht.
Võrumaa Talupidajate Liit, 1995-
4-7 korda aastas.

Lisa 4

Eesti erakondade väljaanded

Eesti Demokraatlik Partei			
Demokraat	Tartu	2001 - 2004	1-2 korda aastas
Eesti Keskerakond			
Kesknädal	Tallinn	2001 -	1 kord nädalas
Seitse Päeva	Tallinn	1994 -	1 kord kuus
Право и правда	Tallinn	2001- 2006	ebaregulaarne
Noortekogu Leht	Tallinn	2007 -	ebaregulaarne
Ühisleht: Lääne-Virumaa, Jõgevamaa ja Ida-Virumaa	Põltsamaa	2004	
Saue Sõnumid	Saue	2004 - 2005	ebaregulaarne
Eesti Kristlikud Demokraadid			
Infoleht	Tallinn	1999 -	ebaregulaarne
Eesti Reformierakond			
Eesti Teataja: Virumaa	Tallinn	02.2008	1 kord kuus
Eesti Teataja: Lääne- ja Ida-Virumaa	Tallinn	03.2008	1 kord kuus
Eesti Teataja: Harju- ja Raplamaa	Tallinn	03.2008	1 kord kuus
Eesti Teataja: Pärnu-, Lääne-, Saare- ja Hiiumaa	Tallinn	05.2008	1 kord kuus
Eesti Teataja: Kesk- ja Lõuna-Eesti	Tallinn	05.2008	1 kord kuus
Вести Эстонии	Tallinn	2001 - 2005	1 kord kuus
Tallinna Teataja: Kesklinn, Lasnamäe, Pirit	Tallinn	2006 -	1 kord kuus
Tallinna Teataja: Mustamäe, Nõmme	Tallinn	2006 -	1 kord kuus
Tallinna Teataja: Haabersti, Põhja-Tallinn, Kristiine	Tallinn	2006 -	1 kord kuus
Таллинский вестник	Tallinn	2006-	1 kord kuus
Võhma Paremad Uudised	Võhma Viljandimaa	2007-	ebaregulaarne
Reformikiri (ajakiri)	Tallinn	2006 -	ebaregulaarne
Eestimaa Rahvaliid			
Hooliv Eesti	Tallinn	09.2008 -	1 kord kuus
Teataja	Tallinn	2000 – 06.2008	1 kord kuus
За Народ!	Tallinn	2004	1 kord kuus
Eestimaa Rohelised			
Grüüne	Tallinn	2008 -	1 kord kuus

Roheline Teataja	Tallinn	2007 -	1 kord kuus
Поляна	Tallinn	2008 -	1 kord kuus
Isamaaliit			
Infoleht	Tallinn	1995 - 2005	1-2 korda kuus
Isamaaleht	Tallinn	2005 - 2006	1 kord kuus
Tribüün	Tallinn	2001 - 2005	1 kord kuus
Isamaa ja Res Publica Liit			
Isamaa ja Res Publica Liidu Ajaleht/Eesti Eest	Tallinn	2006-2007/2008 -	1 kord kuus
За Эстонию	Tallinn	2008 -	1 kord kuus
Maailma Vaade (ajakiri)	Tallinn	2007 -	1 kord kvartalis
Res Publica			
Linna Teataja	Pärnu	2005	1 kord kuus
Vabariik	Tallinn	2004 - 2006	1 kord kuus
Sotsiaaldemokraatlik erakond			
Sotsiaaldemokraat	Tallinn	2004 -	1 kord kuus
Социал-демократ	Tallinn	2008-	ebaregulaarne

Lisa 5

Kuulutuste- ja reklaamilehed, saatekavad

Aitab Alati: tasuta reklaamileht

Paide: Kuma

1994-

1 kord kuus, 2001

AutoBörs

Tallinn: Sanoma Baltics

2002-2008

1 kord nädalas (kolmapäeval).

Auto24.ee

Tallinn: Autoportaal

2005-

1 kord nädalas

City24.ee

Tallinn: Ajakirjade Kirjastus

2005-

1 kord kuus

Дайджест

Jõhvi: Inforing

2001-

1 kord nädalas (neljapäeval)

Hyppelaud.ee: tasuta töökuulutuste leht

Tallinn: Eesti Päevaleht

2005-

1 kord nädalas (esmaspäeval)

Infolaine: Kesk- ja Lõuna-Eesti kuulutusteleht

Tartu: Aleak

1997-

1 kord nädalas (esmaspäeval)

Jõgevamaa Fookus : kuulutused, teated ,reklaam

OÜ Multi Maksi.

Jõgeva: Multi Maksi

1997-

1 kord nädalas

Kinnisvara

Tallinn: Infesto

2002-2005

1 kord nädalas (teisipäeval).

Kinnisvara Pakkumised

Tallinn: Ober Haus

1999-

4 korda aastas

Kuldne Börs

Tallinn: Sanoma Baltics,

1992-

2 korda nädalas

Nelli Teataja

Tallinn: Leju & Co

1988-

1 kord nädalas (reedel)

Неделя TV

Йыхви: Инфоринг

1998-

1 kord nädalas

Saatekava. TV

Jõhvi: Inforing

1999-

1 kord nädalas

Soov

Tallinn: Soov Kirjastus

1992-2007

2 korda nädalas (teisipäeval, reedel)

Soov.ee. Kinnisvara: +äri, töö, kodu, vaba aeg

Tallinn: Soov Kirjastus

2007-2008

1 kord nädalas

Soov.ee. Sõidukid : +äri, töö, kodu, vaba aeg

Tallinn: Soov Kirjastus

2007-2008

1 kord nädalas

The Baltic Times

Riga, Tallinn, Vilnius : Baltic News

1996-

1 kord nädalas (neljapäeval)

4 Seina :Netikuulutused

Tallinn

2005-2006

2 korda kuus

Lisa 6

Koolide väljaanded ajavahemikul 2004-2008 maakondade kaupa

Harjumaa/ Tallinn			
Audentes Argumentum	International University Audentes	2006-	4 korda aastas
Audentese Teataja	Audentese Ülikool	2002-	ebaregulaarne
Avaja	Tallinna Tehnikaülikool	2003-	1 kord kuus
Bumerang	Pirita Majandus-gümnaasium	2004-	1 kord aastas
Fööniks	Saku Gümnaasium	2002-	ebaregulaarne.
Harmi Ekspress	Harmi Põhikool	2000-	ebaregulaarne
Ivake	Tallinna Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasium	2004-	
Keila Gümnaasiumi Teataja	Keila Gümnaasium	1999-	5 korda aastas
Kivimäe Kooli Majaleht	Tallinna Kivimäe Põhikool	1990-	1 kord aastas
Koolielukas	Lasnamäe Üldgümnaasium	2005-	
Kooli Pluss	Ardu Põhikool	2000-	4-6 korda aastas
Koopula	Kolga Keskkool	1995-	ebaregulaarne
Kresku	Tallinna Kuristiku Gümnaasium	1995-	4 korda aastas
Lehepapp	Kuusalu Keskkool	2000-	ebaregulaarne
Lehesadu	Eesti Muusika-akadeemia Kõrgem Lavakunsti Kool	2001-	2 korda aastas
Lennuk	Tallinna 21. Kool	1998-	ebaregulaarne
Meil	Tallinna Järveotsa Gümnaasium	2002-	2 korda aastas
Mente & Manu	Tallinna Tehnika - ülikool	2000-	2 korda kuus
Mereakadeemia	Eesti Mereakadeemia	2006-	1 kord uus
Mkapital	Mainori Kõrgkool	2005-	ebaregulaarne
Noor Insener	Tallinna Tehnika-kõrgkool	2000-	3-5 korda aastas
Pedagoogikaülikool	Tallinna Pedagoogikaülikool	1992-2005	1 kord kuus
Spikker	Saue Gümnaasium	2001-	1-2 korda aastas
Tallinna Ülikooli ajaleht	Tallinna Ülikool	2005-2008	2 korda kuus
The College Enquirer	Tallinna Inglise Kolledž	1996-	1-2 korda aastas
Tudengileht	Estonian Business School	1998-	1 kord kuus

Tule Tee	Tallinna Ülikool	2008-	1 kord kuus
Tšilli	Viimsi Keskkool	2007-	ebaregulaarne
Verbis aut Re	Sisekaitseakadeemia	1992-	1-2 korda kuus
Viadukt	Tallinna Ühisgümnaasium	2005-	ebaregulaarne
Voh!	Kehra Keskkool	1994-	3-5 korda aastas
Ökula	Tallinna Üldgümnaasium	2000-	ebaregulaarne.
Üliõpilaskonna Ajaleht	Tallinna Ülikool	2006-2008	1 kord kuus
Hiiumaa			
Isupilé	Kärdla Ühisgümnaasium	2004-	ebaregulaarne
Ida-Virumaa			
Õökulli Teataja	Maidla Põhikool	2002-	1 kord kuus
Spiiker	Avinurme Keskkool	2000-	ebaregulaarne
XY-Bit (vene.k)	TTÜ Virumaa Kolledž	2005-	ebaregulaarne
Jõgevamaa			
Alter Ego	Jõgeva Gümnaasium	1997-	4 korda aastas
Kool ja Kodu	Põltsamaa Ühisgümnaasium	2002-	4 korda aastas
Järvamaa			
Koikera	Koeru Keskkool		4-5 korda aastas
Ko:lime:l	Väätsa Põhikool	1994-	4 korda aastas
OliOn	Paide Ühis- gümnaasium	1997-	4 korda aastas
Piibeleht	Aravete Keskkool		
Radiaator	Türi Gümnaasium	1999-	ebaregulaarne.
Läänemaa			
Koolileht	Kasari Põhikool	2006-	3 korda aastas
Kool Paberil	Palivere Põhikool	2007-	3-4 korda aastas
Tikker	Lihula Gümnaasium	2000-?-	4 korda aastas.
Lääne-Virumaa			
Crüket:	Rakvere Kutsekeskkool	2006-	4 korda aastas
TG Express	Tapa Gümnaasium	1996-	2-3 korda aastas
Põlvamaa			
Coolix	Põlva Keskkool	1999-2006.	1-2 korda aastas
Caliga	Kanepi Gümnaasium	2004-	ebaregulaarne
Infoleht	Räpina Ühis- gümnaasium	2004-	1 kord kuus
Pärnumaa			
Koolikuller	Jõõpre Põhikool	2001-2004	
Kooli(m)elu	Tihemetsa Põhikool	2000-	ebaregulaarne
Koolivaim	Tõstamaa Keskkool	1998-	2-3 korda aastas
Krihvel	Varbla Põhikool	2003-	2-4 korda aastas
Kuraaz	Pärnu Kolledž	2005-	ebaregulaarne.
Saksa valik	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	2005	

Raplamaa			
ISE	Rapla Ühisgümnaasium	1995-	ebaregulaarne
Kaane kangutaja	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium	2004-	ebaregulaarne
Mahtra Kuller	Mahtra Rahvakool	2006-	1 kord kuus
Suema	Kohila Gümnaasium	2002-	1 kord kuus
Vesistaja	Rapla Vesiroosi Gümnaasium	2006	1 kord kuus
Saaremaa			
Infoleht	Kuressaare Ametikool	2000-?	1 kord nädalas
Meie KG.	Kuressaare Gümnaasium	1998-	1 kord nädalas
SÜG-Press	Saaremaa Ühisgümnaasium	2001-	1 kord nädalas
Virgo Intacta	Kuressaare Gümnaasium	1992-	1-2 korda aastas.
Tartumaa			
Auditoorium	Tartu Ülikool	2004-	5 korda aastas
Kivilill	Tartu Kivilinna Gümnaasium	2002-2005	
Maaülikool	Eesti Maaülikool	2001-	2 korda kuus
Miilang.	Hugo Treffneri Gümnaasium	1992-	ebaregulaarne.
Postipoiss	Tartu Karlova Gümnaasium	1995-	3-5 korda aastas
Sammast	Tartu Ülikool	2000-	6 korda aastas
Tabula Rasa	Tartu Miina Härma Gümnaasium	1998-	2-3 korda aastas
Tartu Tudeng	Tartu Ülikool	2005-	8 korda aastas
Universitas Tartuensis	Tartu Ülikool	1989-2009	1 kord nädalas
Wagabund	Tartu Ülikooli Üliõpilasesindus	2003-2004	
Käkk	Raatuse Gümnaasium	1993-1995	ebaregulaarne
Kuulutaja	Raatuse Gümnaasium	1997-1998	1 kord nädalas
Raatuse Raginad	-“-	1998-1999	ebaregulaarne
Ragina Kuulutaja	-“-	1999-2002	ebaregulaarne
Pääsuke	Tartu Descartesi Lütseum	1993-2003	ebaregulaarne
Valgamaa			
Otu	Otepää Gümnaasium	2002-	ebaregulaarne
Viljandimaa			
Infoleht	Viljandi Paalalinna Gümnaasium	2002-2006	1 kord kuus
Kadakas	Abja Gümnaasium.	1995-	2-3 korda aastas
Kalmetu Sõna	Kalmetu Põhikool	1996-	4 korda aastas.
Kooli Leht	Viljandi Ühendatud Kutsekeskkool	2006-	

Leie Täht	Leie Põhikool	1998-	ebaregulaarne
Nuhkur	C. R. Jakobsoni nim. Gümnaasium	1990-	4 korda aastas
Oma Sõna	Viljandi Maagümnaasium	1988-	2-4 korda aastas
Sõnumid	Suure-Jaani Gümnaasium	1990-	1 kord aastas
Vikerkaar	Viljandi Paalalinna Gümnaasium	1995-	2-4 korda aastas.
Vox Culturae	Viljandi Kultuurikolledž	2001-	ebaregulaarne
Võrumaa			
Infoleht	Võru Kreutzwaldi Gümnaasium	2000-	2 korda kuus